

BAZA NOCLEGOWA WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

Województwo
Kujawsko-Pomorskie

Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania
Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku

BAZA NOCLEGOWA

WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

Opracowanie zostało wykonane
w Kujawsko-Pomorskim Biurze Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku
w Oddziale w Bydgoszczy

przez zespół w składzie:

Magdalena Antkowiak-Dubińska

Patryk Biczkowski

Konrad Kaszuba

Bydgoszcz 2022

Spis treści

1	Wprowadzenie.....	3
2	Cel opracowania	3
3	Stan liczbowy obiektów i miejsc noclegowych według poszczególnych źródeł danych.....	6
4	Rozkład przestrzenny obiektów noclegowych w regionie	12
5	Struktura rodzajowa i wielkościowa obiektów noclegowych	21
5.1	Obiekty hotelarskie.....	24
5.2	Obiekty świadczące usługi hotelarskie, niebędące hotelarskimi	35
6	Potencjał miejscowości do obsługi turystów	38
7	Podsumowanie	41

1 Wprowadzenie

Jednym z podstawowych elementów zagospodarowania turystycznego województwa jest baza noclegowa. Dzięki niej turyści mają możliwość zaspokojenia nie tylko podstawowych potrzeb życiowych, związanych ze snem czy odpoczynkiem, ale także perspektywę prowadzenia spokojnej i wydłużonej w czasie eksploracji odwiedzanego obszaru. Charakter dostępnej bazy noclegowej w regionie związany jest z możliwym okresem wykorzystania obiektów noclegowych w ciągu roku. Jej struktura, objawiająca się rodzajem funkcjonujących obiektów o różnym standardzie świadczonych usług, determinowana jest natomiast kilkoma czynnikami, począwszy od występujących walorów przyrodniczych i kulturowych, które to same w sobie stanowią główny, bądź też pośredni cel podróży (poznawanie walorów w pobliżu miejsca docelowego podróży), po charakter i strukturę ruchu turystycznego (będącego po części pochodną motywów przyjazdu osób odwiedzających region) oraz rolę wybranych miejscowości, obszarów w regionie w obsłudze wszelkiego rodzaju ruchu (krajowego, międzynarodowego).

Wielkość dostępnej bazy noclegowej określana poprzez liczbę obiektów i dostępnych miejsc noclegowych wpływa natomiast na możliwości recepcyjne regionu, czyli jego pojemność turystyczną, rozumianą jako maksymalną liczbę turystów (z wyłączeniem turystów jednodniowych) mogących przebywać w jednym czasie we wszystkich dostępnych obiektach noclegowych w regionie. Dobrze rozbudowana i zróżnicowana rodzajowo baza noclegowa pozwala na obsługę odbiorców, różniących się oczekiwaniami co do standardu świadczenia usług zakwaterowania. Z kolei rosnące zainteresowanie ofertą noclegową sprzyja dalszemu, „naturalnemu” rozwojowi bazy noclegowej.

Istotę bazy noclegowej regionu - poza jej realnym wpływem na zwiększenie potencjału regionu do obsługi turystów - należy rozpatrywać także w wymiarze ekonomicznym, w kontekście ponoszonych wydatków przez osoby odwiedzające. Część z nich związana jest nie tylko z samym zakwaterowaniem w obiektach noclegowych, lecz pośrednio również z innymi usługami, z których turysta korzysta w czasie pobytu w odwiedzanym miejscu. Mowa tu o typowych usługach turystycznych, tj. gastronomicznych, transportowych, ale i wydatkach ponoszonych na zakup biletów wstępu na wszelkiego rodzaju atrakcje, imprezy turystyczne, artykułów spożywczych, pamiątek, paliwa czy biletów parkingowych.

Dostrzegając rolę bazy noclegowej w kształtowaniu potencjału, konkurencyjności regionu oraz jej znaczenie ekonomiczne uznano za zasadne podjęcie próby rozpoznania stanu ilościowego obiektów noclegowych i dostępnych miejsc na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

2 Cel opracowania

Celem opracowania była identyfikacja bazy noclegowej w zakresie dostępnej liczby obiektów oraz miejsc noclegowych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego.

Prace polegające na realizacji założonego celu zostały przeprowadzone na znacznie wyższym poziomie szczegółowości niż w powszechnie przyjętych i wykorzystywanych metodach badawczych. Stworzono przestrzenną bazę obiektów noclegowych w województwie obejmującą m.in. szczegółową lokalizację każdego zinwentaryzowanego obiektu na poziomie dokładnego punktu adresowego pod którym świadczona jest usługa zakwaterowania. Pozwoliło to w kolejnym kroku na przeanalizowanie zróżnicowania przestrzennego obiektów noclegowych i wskazanie na terenie województwa obszarów ich koncentracji. Przypisanie obiektom noclegowym liczby dostępnych miejsc dla turystów umożliwiło natomiast scharakteryzowanie skali pojemności turystycznej. Uzyskane wyniki zostały zaprezentowane w sposób graficzny z wykorzystaniem metod prezentacji kartograficznej.

Proces identyfikacji i inwentaryzacji bazy noclegowej w regionie przeprowadzono w oparciu o pozyskane informacje dotyczące obiektów hotelarskich¹ i innych obiektów, w których świadczone są

¹ do których zalicza się hotele, motele, pensjonaty, kempingi, pola biwakowe, domy wycieczkowe, schroniska młodzieżowe, schroniska.

usługi hotelarskie, ale niebędących hotelarskimi². Dla obiektów hotelarskich, źródłem danych był ich aktualny rejestr³ prowadzony przez Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Z kolei obiekty niebędące hotelarskimi, ale świadczące usługi hotelarskie zinwentaryzowano na podstawie specjalnie wcześniej przygotowanych formularzy ankietowych, rozdysponowanych w 2021⁴ roku przy współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego wśród 144⁵ jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa. Owe formularze były odzwierciedleniem aktualnie prowadzonych ewidencji tychże obiektów przez wójtów, burmistrzów bądź prezydentów miasta (w zależności od miejsca położenia danego obiektu na terenie poszczególnej jednostki), do prowadzenia których są oni zobligowani⁶. Jedynym podmiotem, który nie udzielił informacji zwrotnej w tym zakresie była gmina miejska Chełmno.

W ramach prowadzonych prac dodatkowo przeanalizowano ogólnodostępne dane pochodzące z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego oraz zasoby kilku serwisów internetowych, zawierających oferty obiektów posiadających ogłoszenie z usługą zakwaterowania. Wybrana metoda wynikała głównie z potrzeby określenia skali różnic w stanie liczbowym obiektów i miejsc noclegowych oferowanych na platformach internetowych względem źródeł danych przyjętych za podstawowe do scharakteryzowania bazy województwa (rejestr prowadzony przez Marszałka Województwa, dane pozyskane z ewidencji gminnych).

W tym miejscu warto wspomnieć, iż dane GUS w zakresie realizacji przyjętego celu cechują się istotnym ograniczeniem metodologicznym, utrudniającym pełne rozpoznanie bazy noclegowej na zakładanym poziomie szczegółowości (kwestia pomijania obiektów noclegowych liczących poniżej 10 miejsc noclegowych oraz dostępności danych dla najniższego poziomu odniesienia, jakim są gminy).

Wykorzystanie danych z serwisów internetowych służyło dopełnieniu całościowego obrazu stanu liczbowego bazy noclegowej województwa i tym samym wpłynęło na bardziej kompleksową identyfikację obszarów koncentracji obiektów noclegowych w regionie. Spośród dostępnych stron, skorzystano z zasobów serwisu booking.com⁷, nocowanie.pl oraz e-turysta.pl⁸. Wybór tych serwisów nie był przypadkowy, wynikał bowiem z ich popularności⁹. Wyjątek stanowił serwis e-turysta.pl, który został wykorzystany ze względu na jego podstawową funkcjonalność, tj. możliwość zdefiniowania poszczególnego obszaru na etapie wyszukiwania obiektów na poziomie województwa. Ponadto osobno do identyfikacji kwater agroturystycznych wykorzystano zasoby dwóch serwisów dedykowanych specjalnie temu rodzajowi obiektów noclegowych, tj. agroturystyka.kpodr.pl oraz agroturystyczny24.pl.

Dla wspomnianych powyżej serwisów internetowych przyjęto założenie, iż w sytuacji, gdy w budynku wielolokalowym pod jednym punktem adresowym usługę zakwaterowania świadczyło kilka podmiotów to traktowane one były jako jeden obiekt (sytuacja ta charakterystyczna była szczególnie dla dwóch największych miast regionu).

² do których zalicza się m.in. krótkotrwałe wynajem domów, mieszkań, pokoi, kwatery agroturystyczne, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, ośrodki wczasowe, hostele, zakłady uzdrowiskowe

³ stan na luty 2021. Rejestr nie uwzględnia pól biwakowych, które zaliczane są do obiektów hotelarskich, ale za których ewidencje odpowiada wójt, burmistrz, bądź prezydent miasta (w zależności od miejsca położenia obiektu na terenie danej jednostki)

⁴ badanie przeprowadzone zostało w 2021 roku, jednakże zakres czasowy funkcjonowania obiektów wpisanych do gminnej ewidencji obiektów świadczących usługi hotelarskie, niebędących obiektami hotelarskimi określono na lata 2015 - 2020

⁵ gmin miejskich, wiejskich i miejsko-wiejskich

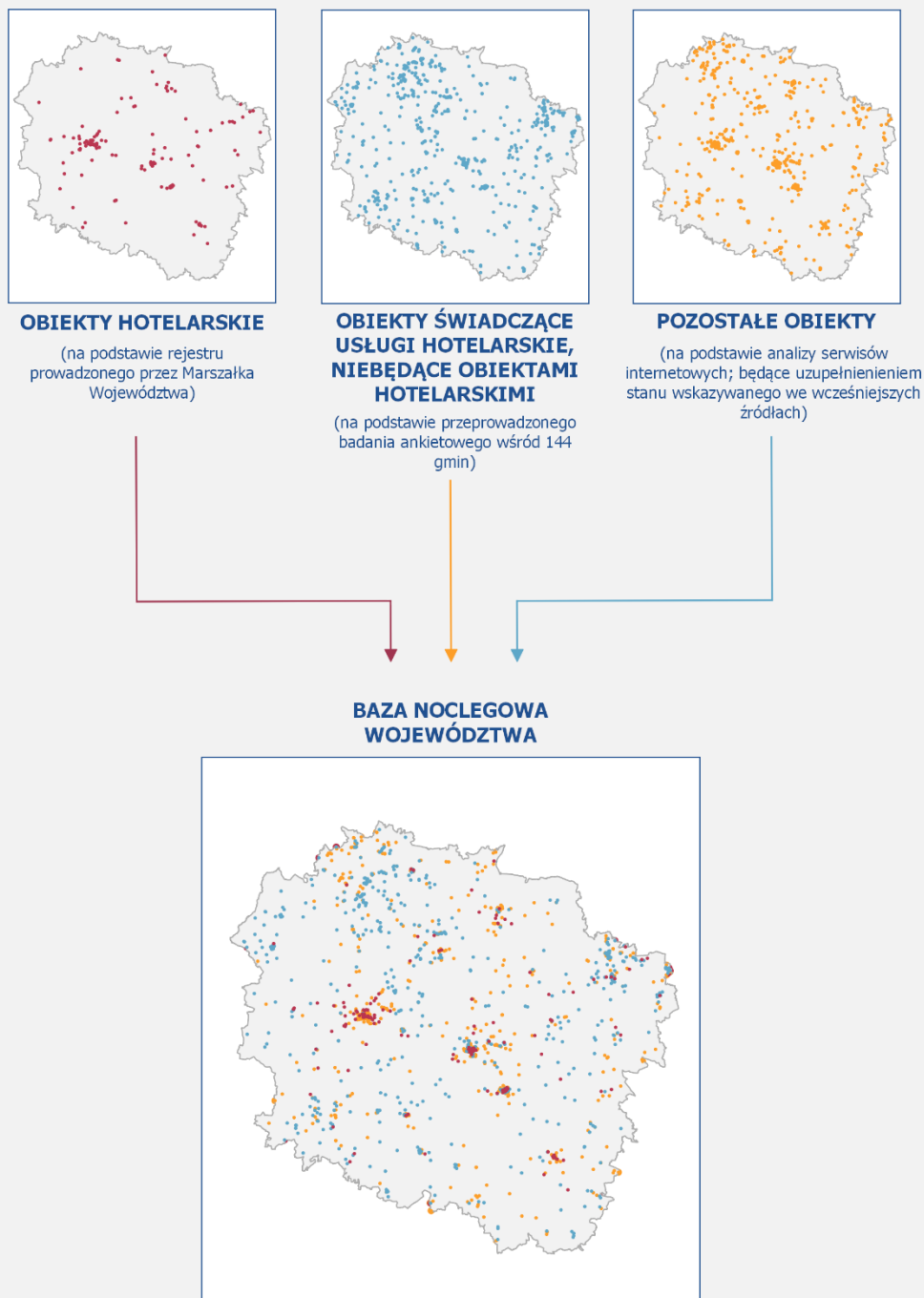
⁶ na mocy zapisów zawartych w Ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych

⁷ stan na marzec 2021

⁸ w obu przypadkach stan na wrzesień 2021

⁹ stosunkowo wysoko zajmowane pozycje w badaniach prowadzonych przez Gemius/PBI za czerwiec 2017, 2018 i 2019 roku nad skalą aktywności internautów na najbardziej popularnych serwisach internetowych o tematyce turystycznej, w zakresie wyboru zakwaterowania (kwestia liczby odsłon i liczby korzystających użytkowników)

Schemat – przebieg identyfikacji bazy noclegowej na terenie województwa

3 Stan liczbowy obiektów i miejsc noclegowych według poszczególnych źródeł danych

Zgodnie z danymi Banku Danych Lokalnych GUS, powszechnie wykorzystywanymi w analizach bazy noclegowej, w 2020 roku na terenie województwa zidentyfikowano 374 obiekty noclegowe, przy czym prezentowany stan dotyczył jedynie tych obiektów, które dysponowały 10 lub większą liczbą miejsc noclegowych (obiekty cechujące się niższą liczbą nie były więc uwzględniane). Wykazywane przez GUS obiekty noclegowe oferowały turystom łącznie ponad 30 tys. miejsc noclegowych. W tym miejscu należy wspomnieć także o kolejnym, ważnym ograniczeniu metodologicznym stosowanym powszechnie przez GUS, wpływającym na ostateczny stan wykazywanych obiektów noclegowych. Poza przytoczonym kryterium wielkościowym obiektów, od 2016 roku rozpoznawanie stanu turystycznej bazy noclegowej regionu przez służby statystyki publicznej opierane jest także na metodologii imputacji danych¹⁰ dla jednostek zobowiązanych do złożenia sprawozdania¹¹, które odmówiły udziału w badaniu. W efekcie zabieg ten może wpływać na zaniżanie bądź zawyżanie wartości dotyczących stanu liczbowego nie tylko obiektów, ale co ważne, także miejsc noclegowych.

W przypadku stanu wskazywanego na podstawie oficjalnych rejestrów, okazuje się, iż sumując obiekty hotelarskie zawarte w rejestrze prowadzonym przez Marszałka Województwa (161 obiektów dysponujących 10,5 tys. miejsc noclegowych) z innymi obiektami świadczącymi usługi hotelarskie, nie będącymi obiektami hotelarskim i wskazanymi w gminnych ewidencjach (643¹² obiekty o łącznej liczbie miejsc noclegowych wynoszącej niespełna 18,5 tys.), liczba obiektów noclegowych w województwie w 2020 roku wynosiła 804. Była to wartość przeszło dwukrotnie wyższa niż stan wskazywany przez Główny Urząd Statystyczny. Uwzględniając odmienne podejście metodyczne wydaje się to zrozumiałe, choć wątpliwości pojawiają się w momencie porównania liczby dostępnych miejsc noclegowych, które w obu przypadkach są na dość zbliżonym poziomie. Ograniczając się tylko do obiektów noclegowych mających 10 lub więcej miejsc noclegowych, łączna liczba obiektów wskazanych w ewidencjach wynosiła 588¹³ i mimo że była nadal wyższa o 214 obiektów w stosunku do stanu wskazywanego przez GUS to liczba dostępnych miejsc w tychże obiektach była niższa o ok. 2,2 tys. i wynosiła prawie 27,9 tys. Oznacza to więc, że dane statystyczne GUS są przeszacowane w stosunku do danych pozyskanych z rejestrów.

Tab. 1 Zestawienie wskazywanej liczby obiektów i miejsc noclegowych w wykorzystanych źródłach danych

Rodzaj źródła danych	Liczba obiektów noclegowych	Liczba miejsc noclegowych
Główny Urząd Statystyczny	374	30 054
Rejestr prowadzony przez Marszałka Woj. K-P	161	10 500
Ewidencje gminne	643	18 473
Wybrane serwisy internetowe:		
booking.com	752	-
nocowanie.pl	189	-
e-turysta.pl	654	-
dodatkowo w zakresie obiektów agroturystycznych:		
agroturystyka.kpodr.pl	160	-
agroturystyczny24.pl	20	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, ewidencji gminnych, rejestru Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego i serwisów internetowych

Wśród przeanalizowanych serwisów internetowych, największą liczbą wskazywanych obiektów w regionie oferujących usługę noclegową cechował się popularny serwis booking.com (752), natomiast pozostałe charakteryzowały się już niższymi wartościami: serwis e- turysta.pl (654) i nocowanie.pl (189).

¹⁰ czyli zastąpieniu braków danych występujących w zbiorze danych wynikowych badania sztucznie utworzonymi wartościami imputacyjnymi

¹¹ opartego na formularzu KT-1 dotyczącym sprawozdania o wykorzystaniu turystycznego obiektu noclegowego

¹² dla 27 spośród 643 obiektów nie udało się zdobyć informacji o dostępnej liczbie miejsc noclegowych

¹³ dla 27 spośród 588 obiektów nie udało się zdobyć informacji o dostępnej liczbie miejsc noclegowych

Spośród dwóch serwisów dedykowanych jedynie obiektom agroturystycznym, największym zasobem charakteryzował się serwis Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, w którym to usługa zakwaterowania oferowana była przez 160 obiektów. Znacznie mniejszym zasobem dysponował serwis agroturystyczny24.pl, w którym zamieszczone były oferty noclegowe 20 obiektów.

Po przeprowadzeniu weryfikacji stanu liczbowego wszystkich obiektów noclegowych serwisów internetowych (polegającej na usunięciu duplikatów, czyli obiektów wskazywanych w co najmniej dwóch serwisach internetowych, bądź w przynajmniej jednym serwisie internetowym i rejestrze gminnym lub rejestrze prowadzonym przez Marszałka Województwa; przeprowadzeniu agregacji danych - kwestia łączenia danych odnośnie wielu podmiotów świadczących usługi noclegowe w budynku wielolokalowym, np. mieszkalnym do jednego punktu adresowego) otrzymano unikalną liczbę 877 obiektów noclegowych, które stanowiły aż 52,2% bazy noclegowej regionu zidentyfikowanej w ramach prowadzonych prac (określonej na podstawie ewidencji gminnych, rejestru prowadzonego przez Marszałka Województwa i serwisów internetowych). Oznacza to, że serwisy internetowe stanowiły znaczne dopełnienie całościowego obrazu stanu liczbowego bazy noclegowej województwa.

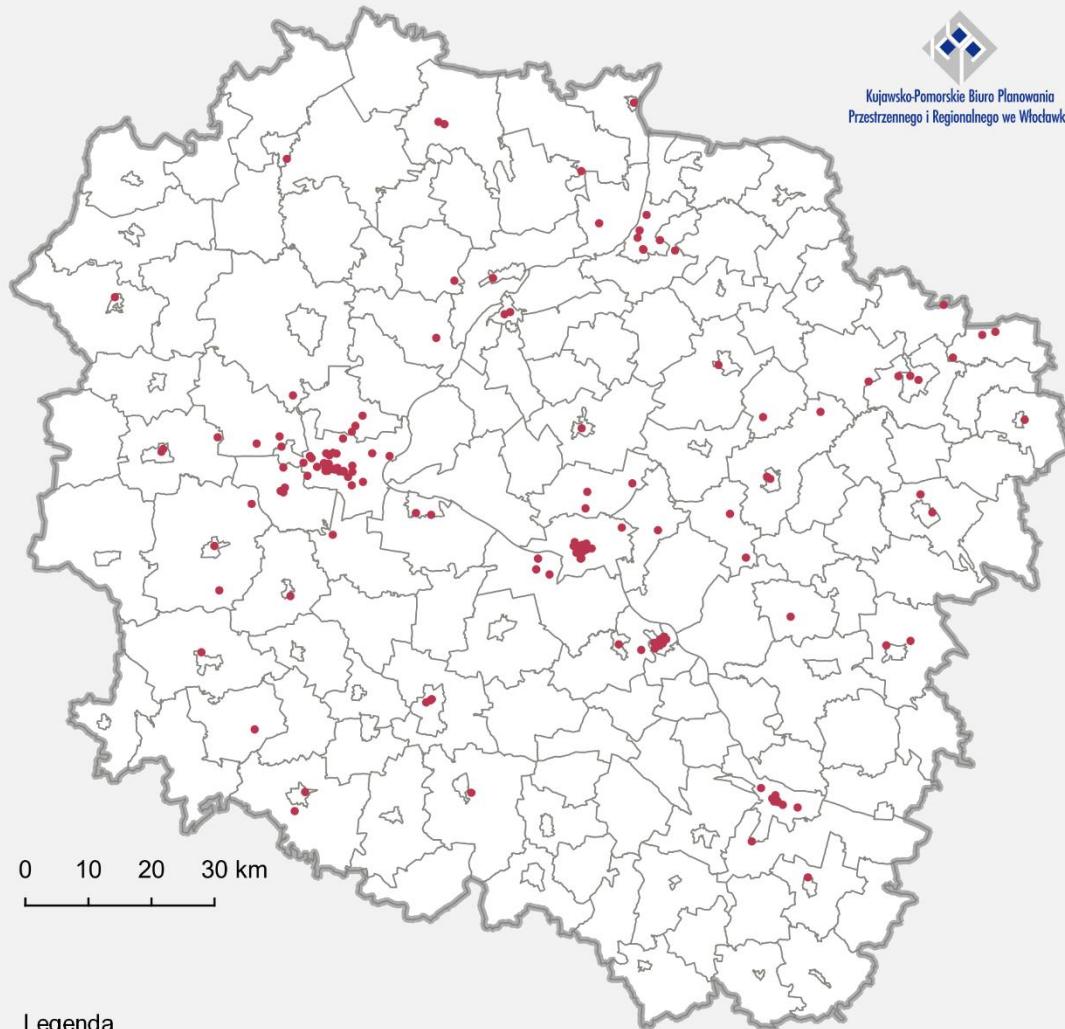
Tab. 2 Zestawienie liczby obiektów po weryfikacji według wykorzystanych źródeł danych

Rodzaj źródła danych	Liczba wskazanych obiektów noclegowych	Udział [%]
Rejestr prowadzony przez Marszałka Woj. K-P	161	9,6
Ewidencje gminne	643	38,2
Wybrane serwisy internetowe*	877	52,2
Razem	1 681	100,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, ewidencji gminnych, rejestru Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego i serwisów internetowych

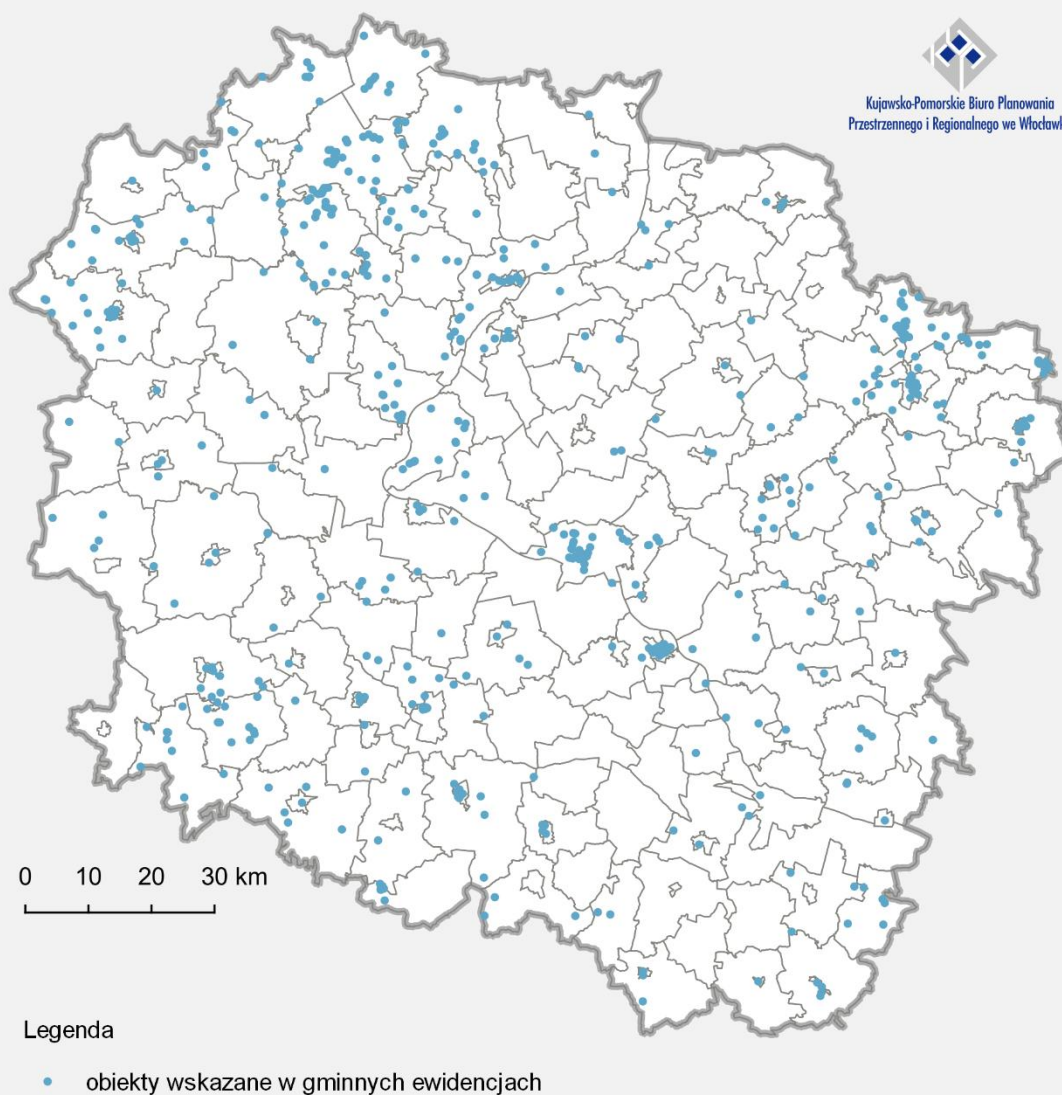
** obiekty unikalne, nie występujące w rejestrze Marszałka Województwa i w ewidencjach gminnych*

Mapa 1. Obiekty noclegowe na terenie województwa według danych z rejestru prowadzonego przez Marszałka Województwa

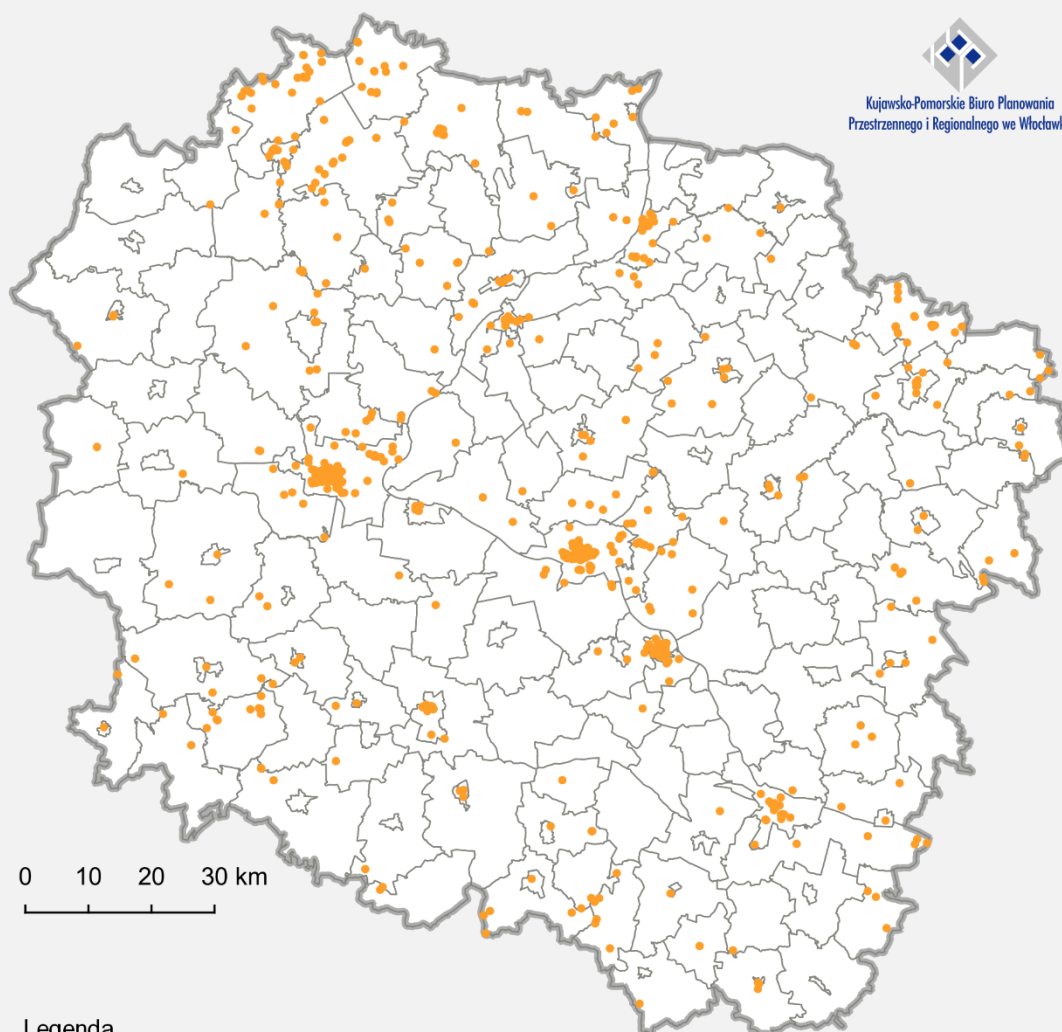
Źródło: opracowanie własne na podstawie rejestru Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Mapa 2. Obiekty noclegowe na terenie województwa według danych z gminnych ewidencji

Źródło: opracowanie własne na podstawie ewidencji gminnych

Mapa 3. Obiekty noclegowe na terenie województwa według wybranych serwisów internetowych

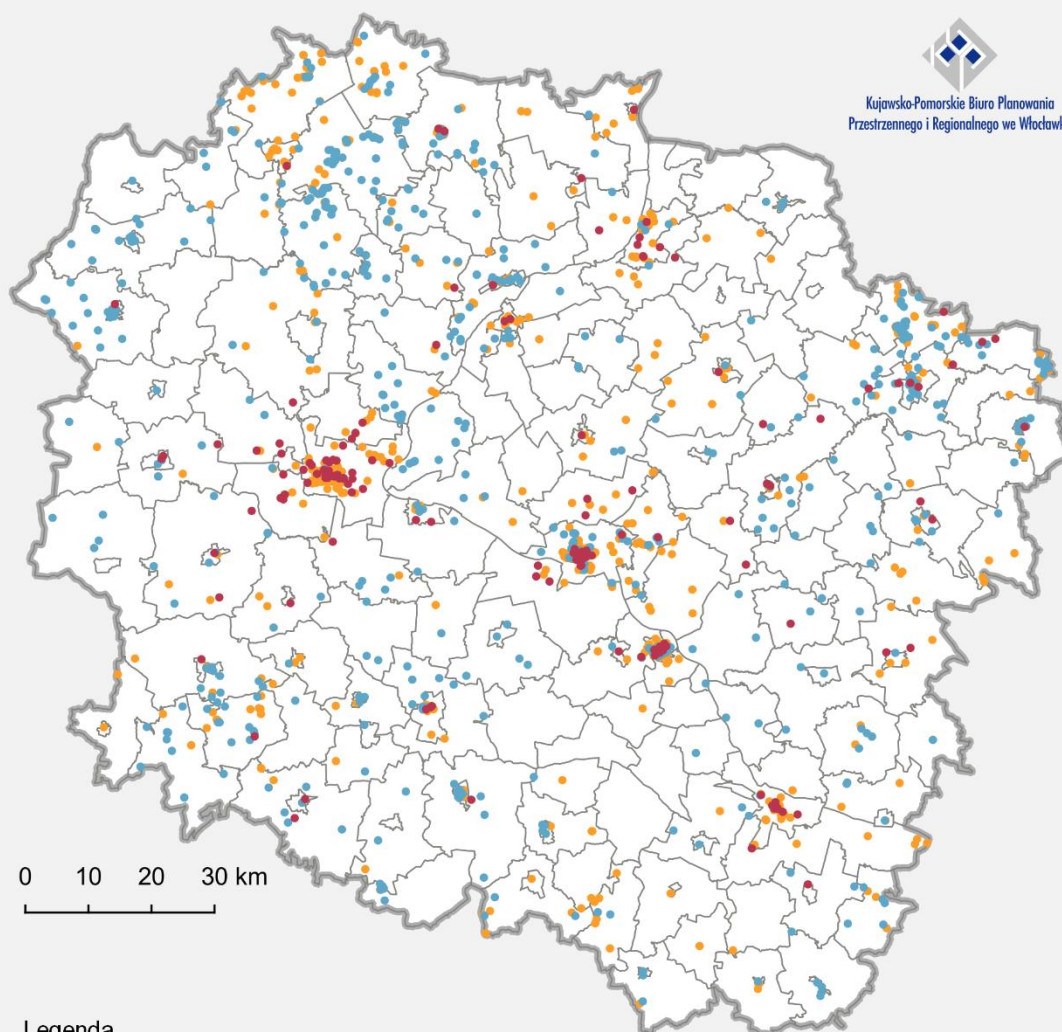

Legenda

- obiekty wskazane w wybranych serwisach internetowych (z wyłączeniem obiektów ujętych jednocześnie w gminnych ewidencjach lub w rejestrze prowadzonym przez Marszałka Województwa)

Źródło: opracowanie własne na podstawie serwisów internetowych

Mapa 4. Obiekty noclegowe na terenie województwa według wykorzystanych źródeł danych

Legenda

Obiekty noclegowe
według poszczególnych źródeł danych

- obiekty wskazane w rejestrze prowadzonym przez Marszałka Województwa
- obiekty wskazane w gminnych ewidencjach
- obiekty wskazane w wybranych serwisach internetowych
(z wyłączeniem obiektów ujętych jednocześnie w gminnych ewidencjach
lub w rejestrze prowadzonym przez Marszałka Województwa)

Źródło: opracowanie własne na podstawie ewidencji gminnych, rejestru Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego i serwisów internetowych

4 Rozkład przestrzenny obiektów noclegowych w regionie

W wyniku przeprowadzonych prac na terenie województwa zidentyfikowano 1681 obiektów, przy czym obiekty noclegowe ujęte w rejestrze prowadzonym przez Marszałka Województwa (161) oraz w ewidencjach gminnych (643) stanowiły łącznie 47,8% wszystkich obiektów w regionie. Nieco większym, bo 52,2% udziałem cechowały się obiekty, dla których lokalizacja została określona w oparciu o udostępniane przez nie informacje o świadczeniu usługi zakwaterowania za pośrednictwem serwisów internetowych (877).

W przypadku kilkunastu jednostek samorządu terytorialnego, dane z serwisów internetowych stanowiły dość znaczne dopełnienie wskazywanego stanu liczbowego obiektów noclegowych ujętych w oficjalnych rejestrach. Szczególnie widoczne to było w największych miastach regionu (Bydgoszcz - 125, Toruń - 206) oraz na obszarach, położonych w północno-zachodniej (obszar obejmujący zasięgiem gminę Tuchola - 34, Cekcyn, Śliwice, Osie - wszystkie gminy po 12), północno-wschodniej (obszar gminy Zbiczno - 17) i południowo-zachodniej części województwa (obszar gminy Gąsawa - 10), cechujących się wysokimi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi. Ponadto należy zwrócić uwagę, iż w samym mieście Ciechocinku na bazie serwisów internetowych zinwentaryzowano dodatkowo aż 87 obiektów noclegowych, co stanowiło trzeci po Bydgoszczy i Toruniu wynik w regionie wśród wszystkich 144 jednostek samorządu terytorialnego.

Tab. 3 Zestawienie jednostek z najwyższą unikalną liczbą obiektów noclegowych wskazanych w serwisach internetowych (jednostki powyżej 10 obiektów noclegowych)

L.p.	Nazwa jednostki	Rodzaj jednostki	Liczba obiektów noclegowych		Udział % obiektów wskazanych w serwisach noclegowych w liczbie obiektów ogółem w jednostce
			ogółem	wskazanych w serwisach internetowych	
1	Toruń	gmina miejska	296	206	69,6
2	Bydgoszcz	gmina miejska	158	125	79,1
3	Ciechocinek	gmina miejska	135	87	64,4
4	Tuchola	gmina miejsko-wiejska	44	34	77,3
5	Inowrocław	gmina miejska	34	24	70,6
6	Grudziądz	gmina miejska	32	23	71,9
7	Włocławek	gmina miejska	31	21	67,7
8	Zbiczno	gmina wiejska	42	17	40,5
9	Chełmno*	gmina miejska	17	15	88,2
10	Lubicz	gmina wiejska	21	14	66,7
11	Osie	gmina wiejska	29	12	41,4
12	Śliwice	gmina wiejska	23	12	52,2
13	Koronowo	gmina miejsko-wiejska	18	12	66,7
14	Cekcyn	gmina wiejska	48	12	25,0
15	Świecie	gmina miejsko-wiejska	34	10	29,4
16	Gąsawa	gmina wiejska	22	10	45,5
RAZEM				634	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie ewidencji gminnych, rejestru Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego i serwisów internetowych

* liczba obiektów noclegowych ogółem nie uwzględnia danych z ewidencji gminnej z powodu nieprzekazania informacji przez gminę miejską Chełmno

W ujęciu rodzajowym, w przypadku obu stolic województwa w większości były to apartamenty, prywatne mieszkania wykorzystywane na najem krótkoterminowy (oferowanie noclegów w wymiarze od jednej do kilku nocy w związku z realizacją potrzeb w zakresie turystyki krajoznawczej, czy oferowanie noclegów w systemie weekendowym na potrzeby obsługi studentów).

Jeśli chodzi o miasta - Ciechocinek i Inowrocław (będące ważnymi w skali województwa i kraju ośrodkami obsługi ruchu uzdrowiskowego), obok typowych obiektów noclegowych obsługujących ruch krajoznawczy w postaci apartamentów, prywatnych mieszkań obserwowano występowanie obiektów noclegowych nastawionych na obsługę zarówno ruchu krajoznawczego, jak i uzdrowiskowego. Mowa tu o prywatnych pensjonatach (nieujętych w stosownych rejestrach), niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej - sanatoriach uzdrowiskowych, które prócz realizowania świadczeń z zakresu leczenia uzdrowiskowego dla kuracjuszy kierowanych przez NFZ, prowadzą działalność noclegową dedykowaną osobom chcącym skorzystać z oferty profesjonalnych zabiegów SPA & Wellness i świadczeń opieki zdrowotnej z zakresu leczenia, rehabilitacji uzdrowiskowej na warunkach komercyjnych.

Na obszarach wiejskich w regionie występowały zaś obiekty m.in. w postaci pokoi prywatnych, pokoi i domków znajdujących się na terenie gospodarstw agroturystycznych, domków letniskowych, ale i pojedynczych ośrodków wypoczynkowych, które nie były wykazywane w ewidencjach prowadzonych przez gminy.

Analizując rozkład przestrzenny wszystkich 1681 zidentyfikowanych na terenie województwa obiektów noclegowych (na poziomie gmin) zauważa się, że nie są one rozmieszczone równomiernie. Prawie 1/3 wszystkich zidentyfikowanych obiektów noclegowych koncentruje się w dwóch największych miastach regionu, będącymi jego stolicami. Przy czym obserwowana jest w nich znaczna dysproporcja wskazywanego stanu liczbowego (Toruń - 296 obiektów, Bydgoszcz - 178 obiektów).

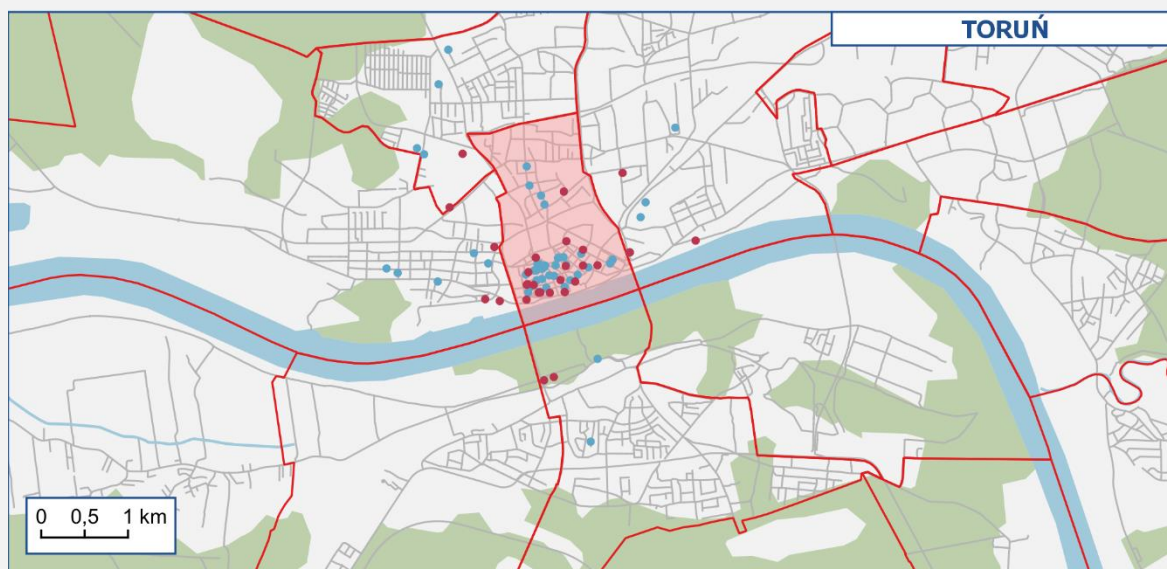
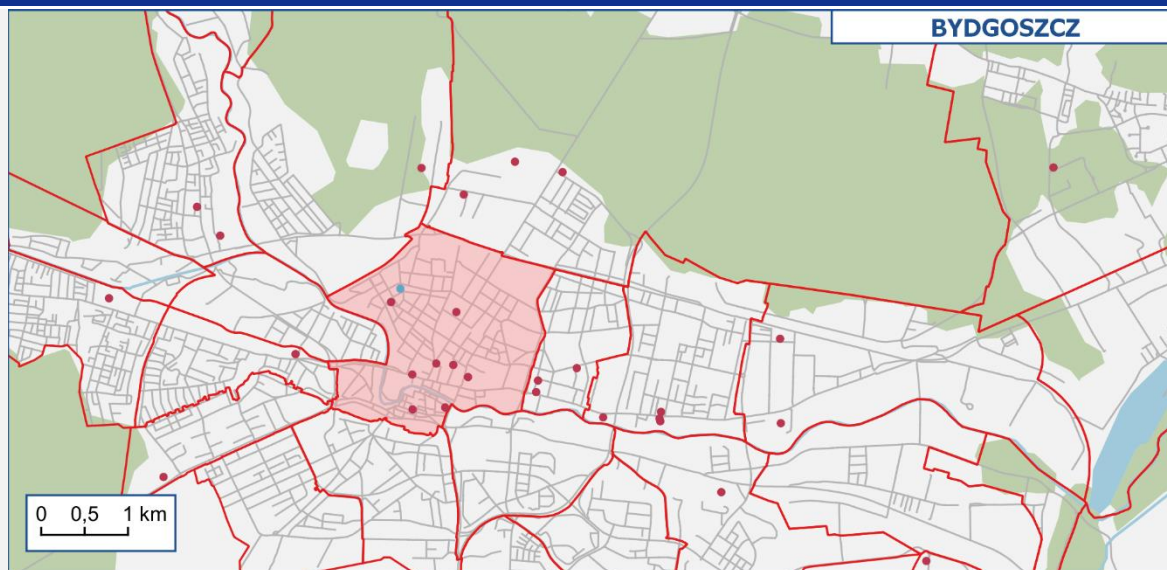
Tab. 4 Zestawienie jednostek z najwyższą liczbą zidentyfikowanych obiektów noclegowych (jednostki powyżej 20 obiektów noclegowych)

L.p.	Nazwa jednostki	Rodzaj jednostki	Liczba zidentyfikowanych obiektów noclegowych	Udział % w liczbie obiektów ogółem w regionie
1	Toruń	gmina miejska	296	17,6
2	Bydgoszcz	gmina miejska	158	9,4
3	Ciechocinek	gmina miejska	135	8,0
4	Cekcyn	gmina wiejska	48	2,9
5	Tuchola	gmina miejsko-wiejska	44	2,6
6	Zbiczno	gmina wiejska	42	2,5
7	Świecie	gmina miejsko-wiejska	34	2,0
8	Inowrocław	gmina miejska	34	2,0
9	Grudziądz	gmina miejska	32	1,9
10	Lubiewo	gmina wiejska	32	1,9
11	Więcbork	gmina miejsko-wiejska	31	1,8
12	Włocławek	gmina miejska	31	1,8
13	Osie	gmina wiejska	29	1,7
14	Śliwice	gmina wiejska	23	1,4
15	Brodnica	gmina miejska	23	1,4
16	Gąsawa	gmina wiejska	22	1,3
17	Brzozie	gmina wiejska	21	1,2
18	Lubicz	gmina wiejska	21	1,2
RAZEM			1056	62,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie ewidencji gminnych, rejestru Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego i serwisów internetowych

Wysoka pozycja obu miast w regionie w zakresie stopnia rozwoju bazy jest efektem charakteru i struktury odbywającego się na ich terenie ruchu turystycznego (m.in. ruch biznesowy, krajoznawczy, związany z organizacją wszelkiego rodzaju imprez i wydarzeń, w tym m.in. kulturowych, sportowych różnej rangi) oraz ich rolę w jego obsłudze na tle całego regionu.

Mapa 5. Rozmieszczenie obiektów noclegowych wykazywanych w oficjalnych rejestrach

Legenda

Obiekty noclegowe według wykorzystanych źródeł danych:

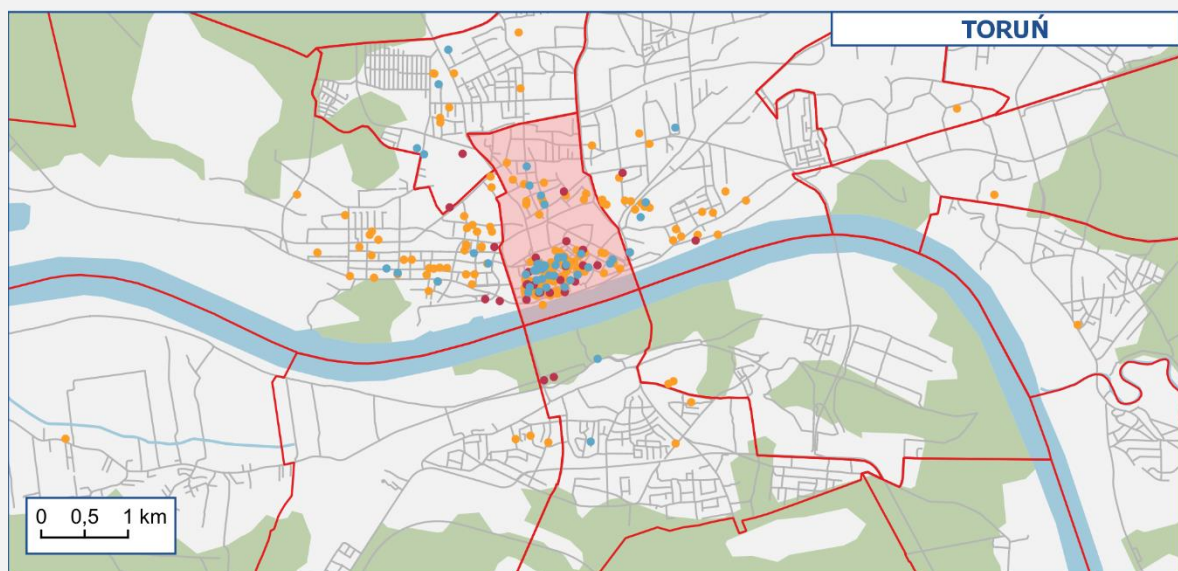
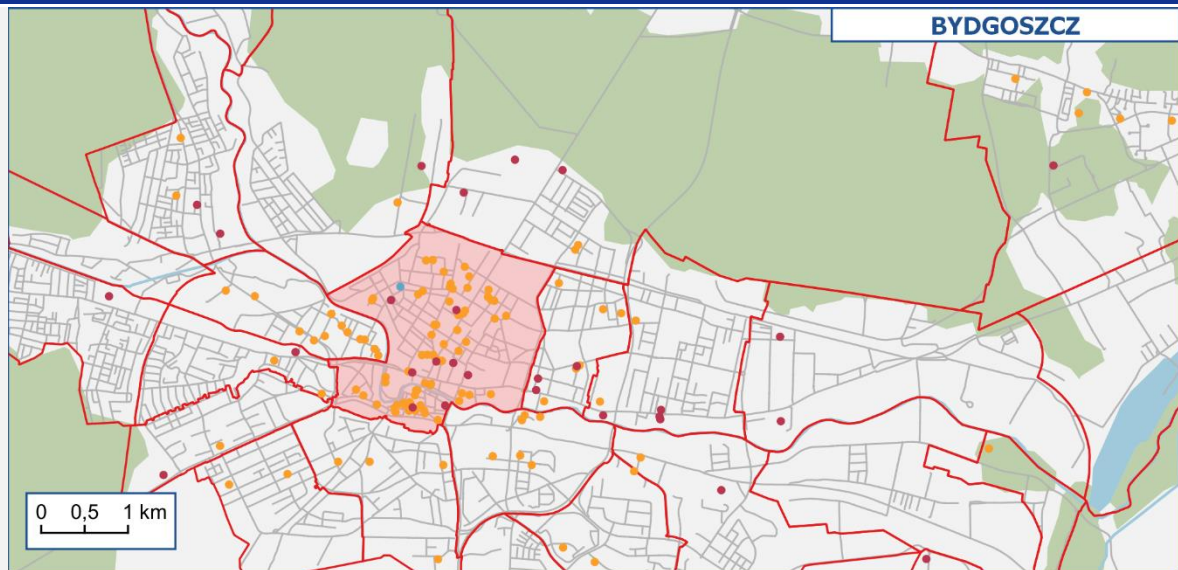
- obiekty wskazane w rejestrze prowadzonym przez Marszałka Województwa
- obiekty wskazane w ewidencjach gminnych
- granice jednostek pomocniczych w miastach
(w przypadku Torunia - granice rad okręgów,
w przypadku Bydgoszczy - granice rad osiedli)
- centra analizowanych miast:
Toruń - granica rady okręgu - Stare Miasto,
Bydgoszcz - granica rady osiedla Bocianowo - Śródmieście - Stare Miasto

Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania
Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku

Źródło: opracowanie własne na podstawie ewidencji gminnych i rejestru Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Mapa 6. Rozmieszczenie obiektów noclegowych wykazywanych w oficjalnych rejestrach i serwisach internetowych

Legenda

Obiekty noclegowe według wykorzystanych źródeł danych:

- obiekty wskazane w rejestrze prowadzonym przez Marszałka Województwa
- obiekty wskazane w ewidencjach gminnych
- obiekty wskazane w serwisach internetowych

□ granice jednostek pomocniczych w miastach
(w przypadku Torunia - granice rad okręgów,
w przypadku Bydgoszczy - granice rad osiedli)

■ centra analizowanych miast: Toruń - granica rady okręgu - Staromiejskie,
Bydgoszcz - granica rady osiedla Bocianowo - Śródmieście - Stare Miasto

Źródło: opracowanie własne na podstawie ewidencji gminnych, rejestru Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego i serwisów internetowych

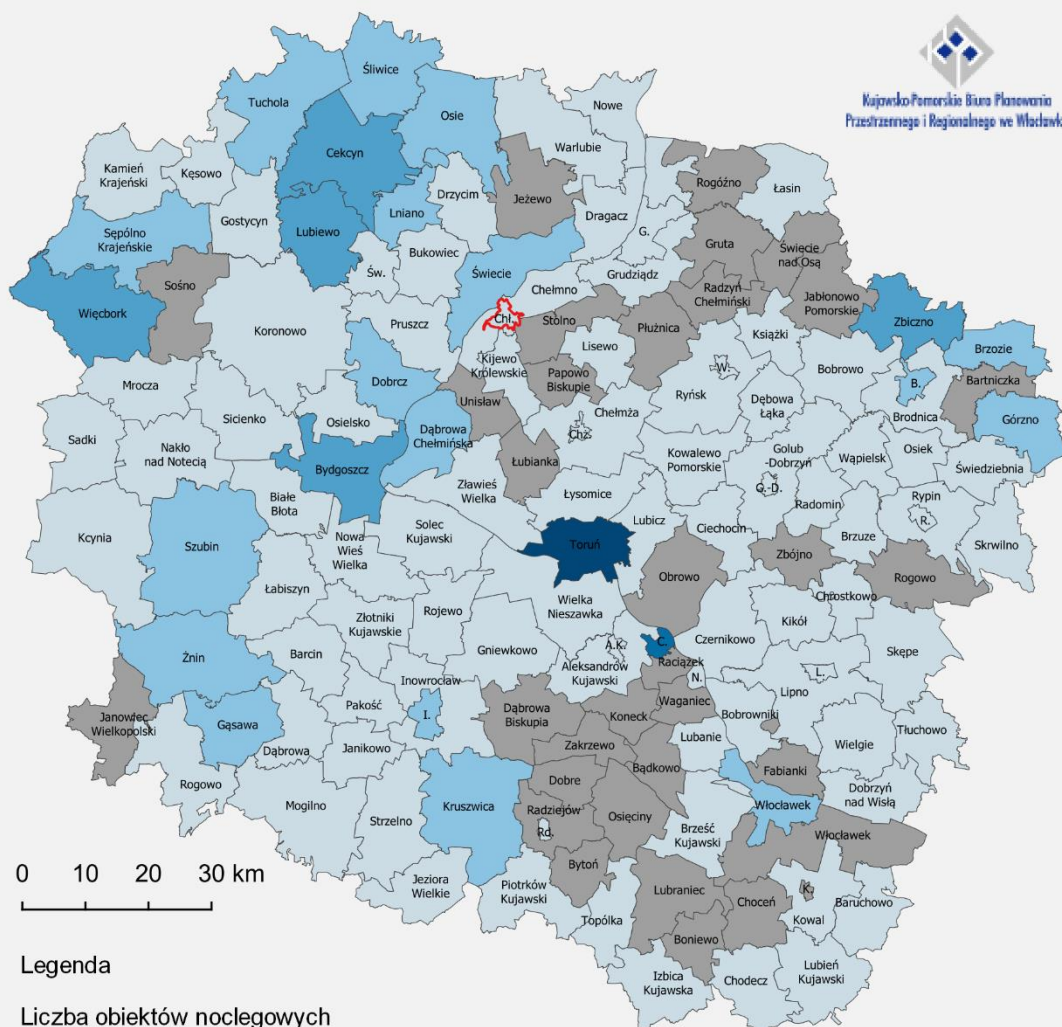
Zarówno w Toruniu, jak i w Bydgoszczy obiekty koncentrują się zwłaszcza w ich centralnych częściach, przy czym w śródmiejskiej części Torunia ich liczba (175 obiektów) jest ponad dwukrotnie wyższa w stosunku do analogicznej części w Bydgoszczy (74 obiekty). Pośrednio wynika to z wysokiej atrakcyjności turystycznej średniowiecznego zespołu staromiejskiego w Toruniu, wpisanego na listę Światowego Dziedzictwa Kultury UNESCO, przyciągającego rzesze turystów.

Obok wspomnianych miast (Bydgoszczy, Toruń), stosunkowo dużą liczbą obiektów noclegowych charakteryzuje się także miasto Ciechocinek. Mimo stosunkowo niewielkiej powierzchni, wynoszącej tylko 15 km², na jego terenie znajduje się aż 135 obiektów. Tym samym pod względem liczby obiektów zajmuje ono 3 miejsce wśród wszystkich 144 jednostek w województwie. Sytuacja ta wynika przede wszystkim ze specjalistycznej funkcji jaką pełni to miasto. W skali kraju jest ono bowiem dużym i zarazem popularnym ośrodkiem obsługi ruchu uzdrowiskowego. Niegdyś kojarzone wyłącznie z kuracjuszami kierowanymi na leczenie w ramach gwarantowanych świadczeń zdrowotnych, obecnie utożsamiane również z osobami zainteresowanymi wizytami komercyjnymi w obiektach o różnym standardzie świadczenia usług (noclegowych czy profesjonalnych usług z zakresu leczenia uzdrowiskowego, Spa & Wellness). Rozwojowi bazy noclegowej na terenie miasta sprzyjało stale rosnące zapotrzebowanie na świadczenia z zakresu leczenia uzdrowiskowego (m.in. związane z niekorzystnymi zmianami demograficznym w kraju - wzrostem liczby ludności starszej czy rosnącej świadomości w kontekście prowadzenia zdrowego stylu życia, rehabilitacji i fizjoterapii). Możliwość skorzystania ze świadczeń w trybie ambulatoryjnym sprawiła, iż odwiedzający nie byli zobligowani jedynie do zakwaterowania na terenie zakładu uzdrowiskowego. Osoby te mogły zapewnić sobie samodzielnie nocleg w innego rodzaju obiekcie. Skróceniu ulegał wówczas okres oczekiwania na realizację turnusu rehabilitacyjnego (możliwość skorzystania w korzystniejszym, szybszym terminie z oferty zabiegów finansowanych w ramach NFZ). W efekcie na przestrzeni lat poza typowymi zakładami uzdrowiskowymi dość dobrze rozwinęła się baza noclegowa o zróżnicowanym standardzie, dedykowana różnym grupom odbiorców.

Kolejne miejsce pod względem liczby obiektów noclegowych zajmowały gminy: Cekcyn, Tuchola i Zbiczno, na terenie których zidentyfikowano kolejno 48, 44 i 42 obiekty noclegowe, co w przypadku wspomnianych gmin wiejskich (Cekcyn, Zbiczno) i gminy miejsko-wiejskiej (Tuchola) na tle pozostałych tego rodzaju jednostek w regionie należy uznać za dość dobry wynik. Uwzględniając strukturę rodzajową obiektów, na ich terenie licznie występowały kwatery prywatne, domki letniskowe, gospodarstwa agroturystyczne, ośrodki wypoczynkowe, których rozwój w ostatnich latach nastąpił w związku z zainteresowaniem różnego rodzaju formami spędzania wolnego czasu w bezpośrednim kontakcie z naturalnym środowiskiem.

Pozostałe jednostki samorządu terytorialnego w regionie charakteryzują się już niższym stanem wyposażenia w omawianą infrastrukturę. Liczba obiektów noclegowych na ich terenie wynosi od 1 do 34. W grupie jednostek cechujących się relatywnie dużą liczbą obiektów (tj. powyżej 20 obiektów) znalazły się także pozostałe - poza stolicami województwa - największe miasta regionu, o zbliżonej względem siebie liczbie obiektów, tj. Inowrocław (34; 7. pozycja), Grudziądz (32; 9. pozycja) i Włocławek (31; 11. pozycja), generujące ruch turystyczny w oparciu o pełnione przez siebie funkcje. Miasta te zalicza się do ważniejszych w regionie ośrodków obsługi ruchu biznesowego, krajoznawczego i związanego z organizacją wszelkich imprez, wydarzeń (w przypadku miasta Inowrocławia dodatkowo z organizacją ruchu uzdrowiskowego), jednakże w stosunku do miast stołecznych województwa o znacznie mniejszej skali obsługiwanego ruchu.

Mapa 7. Obiekty noclegowe na terenie województwa według oficjalnych rejestrów

Legenda

Liczba obiektów noclegowych

90

48

25 - 36

10 - 24

1 - 9

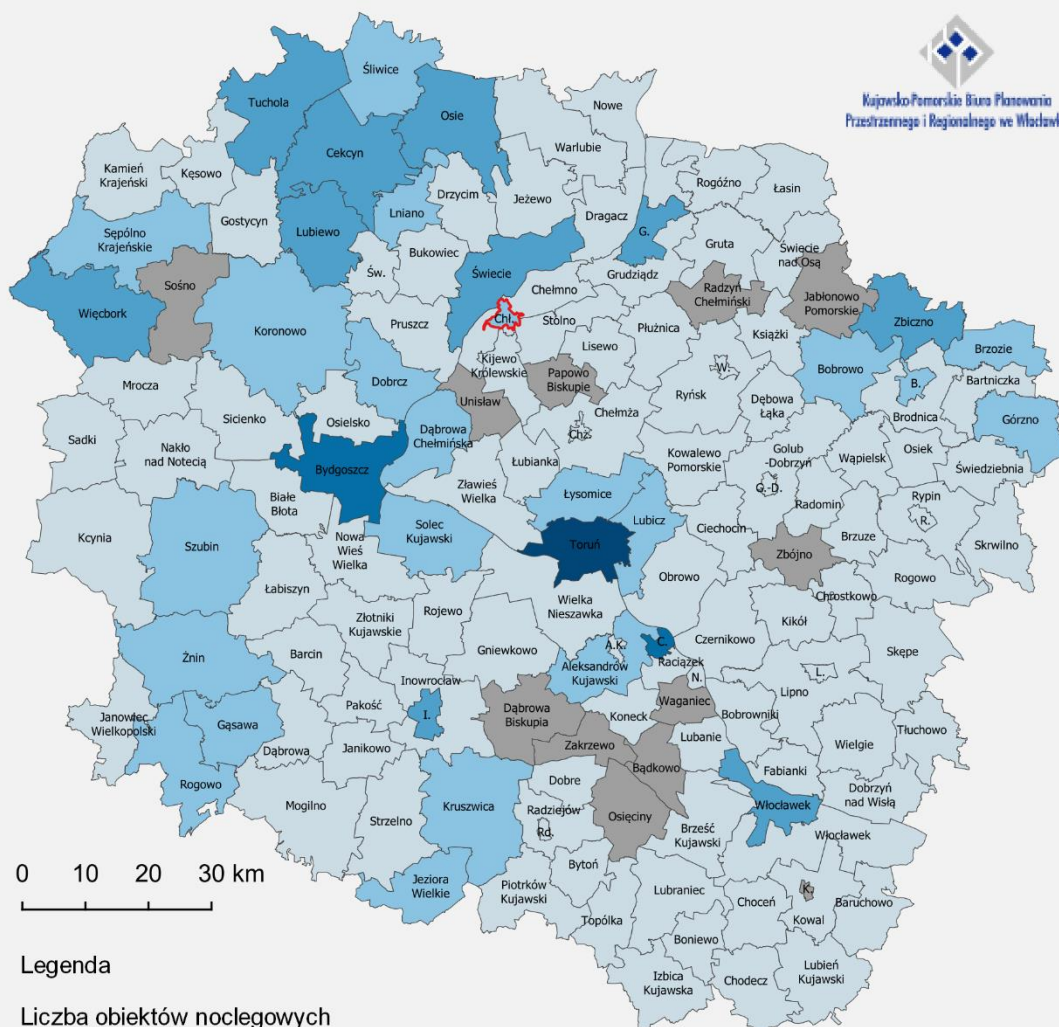
gminy, na terenie których nie zidentyfikowano obiektów noclegowych
(gminy nie prowadziły stosownej ewidencji, bądź na ich terenie nie funkcjonowały obiekty)

gminy, które nie przekazały danych z gminnej ewidencji obiektów noclegowych

A.K. - Aleksandrów Kujawski	G. - Grudziądz	N. - Nieszawa
B. - Brodnica	G.-D. - Golub-Dobrzyń	R. - Rypin
C. - Ciechocinek	I. - Inowrocław	Rd. - Radziejów
Chł. - Chełmno	L. - Lipno	Św. - Świątkowo
Chż. - Chełmża	K. - Kowal	W. - Wąbrzeźno

Źródło: opracowanie własne na podstawie ewidencji gminnych i rejestru Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Mapa 8. Obiekty noclegowe na terenie województwa według danych z oficjalnych rejestrów i serwisów internetowych

Legenda

Liczba obiektów noclegowych

- 296
- 135 - 158
- 25 - 48
- 10 - 24
- 1 - 9
- gminy, na terenie których nie zidentyfikowano obiektów noclegowych
- gminy, które nie przekazały danych z gminnej ewidencji obiektów noclegowych

A.K. - Aleksandrów Kujawski	G. - Grudziądz	N. - Nieszawa
B. - Brodnica	G.-D. - Golub-Dobrzyń	R. - Rypin
C. - Ciechocinek	I. - Inowrocław	Rd. - Radziejów
Chł. - Chełmno	L. - Lipno	Św. - Świekatowo
Chż. - Chełmża	K. - Kowal	W. - Wąbrzeźno

Źródło: opracowanie własne na podstawie ewidencji gminnych, rejestru Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego i serwisów internetowych

Mapa 9. Obszary koncentracji obiektów noclegowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie ewidencji gminnych, rejestru Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego i serwisów internetowych

Poza wspomnianymi jednostkami położonymi w różnych częściach regionu, relatywnie wysoką koncentrację obiektów noclegowych obserwuje się w obrębie kilku wielkopowierzchniowych obszarów, które swym zasięgiem obejmują co najmniej dwie sąsiadujące ze sobą gminy lub ich znaczne części.

Przestrzennie nawiązują one do zasięgu rejonu Borów Tucholskich, Pojezierza Brodnickiego, Krajny i Pałuk. Obszary te nie są identyczne. Wykazują się pewną odmiennością, przejawiającą się m.in. w różnej liczbie obiektów noclegowych, w ich rozmieszczeniu i strukturze rodzajowej. Dwa z trzech obszarów występujących w północnej części województwa, tj. w rejonie Borów Tucholskich (północna część województwa) oraz Pojezierza Brodnickiego (północno-wschodnia część województwa), cechują się stosunkowo dużą liczbą zidentyfikowanych obiektów, co związane jest z ich wysoką atrakcyjnością przyrodniczo-krajobrazową (objętych ochroną prawną w formie parków krajobrazowych), pozwalająca na uprawianie i dalszy rozwój turystyki krajoznawczej i wypoczynkowej. Mimo to różnią się stopniem rozproszenia / koncentracji obiektów. W przypadku Borów Tucholskich baza noclegowa charakteryzuje się większym rozproszeniem na dużej powierzchni. W obrębie Pojezierza Brodnickiego natomiast jest ona bardziej skupiona na mniejszej powierzchni. W przypadku obszaru w obrębie Borów Tucholskich liczba dostępnych obiektów jest ponad dwukrotnie większa niż w rejonie Pojezierza Brodnickiego (ok. 220 w stosunku do ok. 100). Z punktu widzenia możliwości obsługi jak największej liczby turystów, ważniejsza od liczby obiektów jest skala dostępnych w nich miejsc noclegowych. Zarówno obszar Borów Tucholskich, jak i Pojezierza Brodnickiego cechuje się stosunkowo wysoką liczbą miejsc noclegowych, mimo że dostępne dane (oficjalne rejestry zawierające informację o liczbie miejsc noclegowych) dotyczą tylko części zidentyfikowanych obiektów w ich obrębie. Wobec czego poniższe wartości mają tu charakter jedynie poglądowy. Blisko 3400 miejsc¹⁴ mają do dyspozycji odwiedzający obszar Borów Tucholskich (wartość określona dla 58,3% zidentyfikowanych obiektów noclegowych), natomiast w przypadku Pojezierza Brodnickiego liczba miejsc noclegowych wynosi ok. 1700¹⁵ (wartość określona dla 67,4% zidentyfikowanych obiektów).

Poza Borami Tucholskimi i Pojezierzem Brodnickim, wyróżnić można jeszcze dwa wspomniane wcześniej obszary - Krajnę i Pałuki, wykazujące cechy pewnej koncentracji. W obrębie Krajny (zwłaszcza w części pomiędzy Sępólnem Krajeńskim, a Więcborkiem), podobnie, jak we wcześniej omawianych przypadkach - rozmieszczenie bazy noclegowej związane jest z walorami krajobrazowo-przyrodniczymi. Wobec czego obiekty skupiają się w znacznej mierze na terenie Krajeńskiego Parku Krajobrazowego, będącego największym pod względem zajmowanej powierzchni parkiem w województwie. W przypadku zaś Pałuk (zwłaszcza na obszarze pomiędzy Żninem, Gąsawą i Rogowem), rozmieszczenie bazy bardzo mocno związane jest z pozostałością dziedzictwa kultury łużyckiej, w postaci rozpoznawalnej w kraju osady w Biskupinie (objętej formą ochrony zabytków w postaci Pomnika Historii Prezydenta RP). Obiekt ten uznaje się za główny generator ruchu turystycznego w południowo-zachodniej części województwa. Baza noclegowa tego obszaru związana jest także z miastem Żnin (będącym m.in. ośrodkiem obsługi ruchu krajoznawczego, ruchu związanego z turystyką i rekreacją wodną oraz od niedawna ruchu biznesowo-kongresowego) oraz mniejszymi miejscowościami położonymi w bliskim sąsiedztwie jezior lub na terenie których występują atrakcje turystyczne. Mimo że w ujęciu administracyjnym, atrakcje te występują na terenie kilku gmin, to położone są względem siebie w niewielkich odległościach. Ponadto posiadają one ze sobą dogodne połączenie drogowe i częściowo poprzez Żnińską Kolej Powiatową, co wpływa na całościowe postrzeganie obszaru jako kompaktowego. W obrębie obszaru Pojezierza Krajeńskiego zidentyfikowano ok. 50 obiektów i ok. 1400¹⁶ miejsc (wartość określona dla 92,0%

¹⁴ wartość obliczona na podstawie 123 z 216 zidentyfikowanych obiektów, dla których to dostępne były dane w zakresie miejsc noclegowych (obiekty wskazane w rejestrze Marszałka Województwa i w gminnych ewidencjach; nie uwzględnia się miejsc dostępnych w obiektach zidentyfikowanych w serwisach internetowych).

¹⁵ wartość obliczona na podstawie 62 z 92 zidentyfikowanych obiektów, dla których to dostępne były dane w zakresie miejsc noclegowych (obiekty wskazane w rejestrze Marszałka Województwa i w gminnych ewidencjach; nie uwzględnia się miejsc dostępnych w obiektach zidentyfikowanych w serwisach internetowych).

¹⁶ wartość obliczona na podstawie 45 z 49 zidentyfikowanych obiektów, dla których to dostępne były dane w zakresie miejsc noclegowych (obiekty wskazane w rejestrze Marszałka Województwa i w gminnych ewidencjach; nie uwzględnia się miejsc dostępnych w obiektach zidentyfikowanych w serwisach internetowych).

zidentyfikowanych obiektów), zaś w przypadku obszaru Pałuk ok. 40 obiektów noclegowych i ok. 1900¹⁷ miejsc noclegowych (wartość określona dla 66,7% zidentyfikowanych obiektów).

Na pozostałym obszarze województwa baza noclegowa jest bardziej rozproszona. Co czwarta gmina posiada na swoim terytorium zaledwie jeden bądź dwa obiekty noclegowe. Brak dostępu do bazy cechuje natomiast 12¹⁸ spośród 144 gmin (czyli 8,3% wszystkich analizowanych jednostek samorządu terytorialnego), wśród których znajduje się jedna gmina miejska Kowal i dwie gminy miejsko-wiejskie: Jabłonowo Pomorskie i Radzyń Chełmiński. Pozostałe jednostki, na terenie których nie zidentyfikowano obiektów noclegowych stanowią gminy wiejskie. Pomijając kryterium administracyjne zwraca się uwagę, iż w obrębie regionu zarysowują się pewne obszary o stosunkowo słabym wyposażeniu w omawianą infrastrukturę, o dwóch różnych typach, tj. intensywnie wykorzystywane do prowadzenia działalności rolniczej oraz obszary w zasięgu zwartych i rozległych powierzchni kompleksów leśnych. W układzie przestrzennym regionu, pierwszy typ charakterystyczny jest m.in. dla północno-wschodniej (obszary rolne pomiędzy Grudziądzem, Jabłonowem Pomorskim, Wąbrzeźnem, Łubianką, Unisławiem i Chełmnem) i południowo-wschodniej części województwa (obszar rozciągający się od Inowrocławia w kierunku południowo-wschodnim do granicy województwa, w obrębie którego znajduje się 5 sąsiadujących ze sobą gmin bez żadnego obiektu). Natomiast drugim typem obszaru, pozbawionym w części obiektów lub cechującym się znikomą ofertą bazy noclegowej, w postaci co najwyżej kilku obiektów noclegowych są zwarte i rozległe kompleksy leśne Puszczy Bydgoskiej, rozpościerające się od Bydgoszczy w kierunku południowo-wschodnim do Torunia oraz kompleks Lasów Gostynińsko-Włocławskich, od Włocławka w kierunku południowo-wschodnim do granicy województwa.

5 Struktura rodzajowa i wielkościowa obiektów noclegowych

Rozpoznanie struktury rodzajowej i wielkościowej bazy noclegowej w regionie przeprowadzono wyłącznie oparciu o dane znajdujące się w rejestrze prowadzonym przez Marszałka Województwa (dotyczącym obiektów hotelarskich) oraz o informacje zwrotne od samorządów gminnych, bazujące na rejestrach obiektów świadczących usługi hotelarskie, lecz niebędących hotelarskimi. Wykorzystanie w tym zakresie serwisów internetowych było niemożliwe z uwagi na nie tylko odmienny sposób prowadzenia klasyfikacji obiektów noclegowych, ale i brak danych odnośnie całkowitej dostępnej liczbie miejsc noclegowych w obiektach. Wobec tego przeprowadzona analiza struktury bazy noclegowej ma charakter jedynie pogładowy.

Należy przy tym podkreślić, iż w przypadku danych pozyskanych z oficjalnych rejestrów w żaden sposób nie ingerowano w zasadność i sposób zaszeregowania poszczególnych obiektów noclegowych do danego rodzaju, a prezentowane poniżej dane stanowią pełne odzwierciedlenie uzyskanych informacji od samorządów gminnych.

I tak, rodzaj obiektu noclegowego określony został dla 682 spośród 804 obiektów, stanowiących 84,8% zidentyfikowanych obiektów w regionie na podstawie wspomnianych rejestrów. W przypadku 15,2% obiektów noclegowych wykazanych w rejestrach nie było możliwe przypisanie im konkretnego rodzaju. Wobec czego zaliczone one zostały do kategorii „pozostałe nieskasyfikowane obiekty” (kategoria ta uwzględnia także obiekty, dla których w badaniu ankietowym samorządy gminne nie określiły jakiegokolwiek rodzaju).

W wyniku przeprowadzonych prac stwierdzono, iż w strukturze bazy noclegowej województwa dominują obiekty świadczące usługi hotelarskie niebędące obiektami hotelarskimi, do których zalicza się

¹⁷ wartość obliczona na podstawie 24 z 36 zidentyfikowanych obiektów, dla których to dostępne były dane w zakresie miejsc noclegowych (obiekty wskazane w rejestrze Marszałka Województwa i w gminnych ewidencjach; nie uwzględnia się miejsc dostępnych w obiektach zidentyfikowanych w serwisach internetowych).

¹⁸ Bądkowo, Dąbrowa Biskupia, Jabłonowo Pomorskie, Kowal (gm. miejska), Osiecin, Papowo Biskupie, Radzyń Chełmiński, Sośno, Unisław, Waganiec, Zakrzewo oraz Zbójno. Dodatkowo rozpatrując szczegółowo gminy miejsko-wiejskie (na terenie których zidentyfikowano obiekty noclegowe) w podziale na miasta i obszary wiejskie okazuje się, że baza noclegowa nie jest dostępna na terenie miasta Brześć Kujawski, Kcynia, Łabiszyn i Strzelno oraz w przypadku obszarów wiejskich gminy Kamień Krajeński, Lubraniec oraz Mrocza

m.in. hostele, kwatery agroturystyczne, ośrodki wczasowe, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, czy pokoje na wynajem. Grupa tych obiektów stanowi 78,3% dostępnych obiektów w województwie (tj. 630 z 804). W przeciwieństwie do obiektów hotelarskich nie są one poddawane procesowi zaszeregowania. Wobec tego nie muszą spełniać określonych wymagań, m.in. co do wielkości obiektu, podstawowego wyposażenia czy zakresu świadczonych usług. Stąd też z reguły tego rodzaju obiekty są powszechniejsze niż obiekty hotelarskie (stan liczbowy znacznie wyższy niż obiektów hotelarskich). Obiekty świadczące usługi hotelarskie, niebędące hotelarskimi skupiają nieco powyżej 17,8 tys. miejsc noclegowych (61,7% dostępnych miejsc w regionie). Natomiast obiekty hotelarskie stanowią 21,3% bazy noclegowej w województwie (171 obiektów z 804 zidentyfikowanych w regionie). Koncentrują niespełna 11,1 tys. miejsc noclegowych, przy czym znaczny udział w nich mają obiekty w postaci hoteli (89,2%).

Mapa 10. Ogólna struktura rodzajowa obiektów noclegowych

Legenda

Struktura rodzajowa obiektów noclegowych

- obiekty hotelarskie
- obiekty świadczące usługi hotelarskie, niebędące hotelarskimi

Źródło: opracowanie własne na podstawie ewidencji gminnych i rejestru Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Tab. 5 Zestawienie liczby obiektów wskazanych według rodzaju i liczby miejsc noclegowych

Rodzaj obiektu noclegowego	Liczba obiektów noclegowych ogółem	Udział % obiektów noclegowych ogółem	Liczba miejsc noclegowych ogółem
Obiekty hotelarskie			
hotele ogółem	146	18,2	9 881
motele	4	0,5	131
pensjonaty	8	1,0	257
inne, w tym:			
kemping	3	0,4	231
pole biwakowe	10	1,2	580
SUMA	171	21,3	11 080
Obiekty świadczące usługi hotelarskie niebędące obiektami hotelarskimi			
kwatery agroturystyczne	233	29,0	2 788
ośrodek kolonijny	2	0,2	86
ośrodek szkoleniowo-wypoczynkowy	14	1,7	1 152
ośrodek wczasowy	38	4,7	3 730
inne, w tym:			
domy wycieczkowe ¹⁹	3	0,4	70
hostel	16	2,0	704
pokoje gościnne / kwatery prywatne	180	22,4	3 418
zakład uzdrowiskowy	8	1,0	1 534
zespół domków turystycznych	16	2,0	840
pozostałe niesklasyfikowane obiekty wraz z obiektami, dla których w badaniu nie określono rodzaju obiektu	123	15,3	3 571
SUMA	633	78,7	17 893
Łączna na terenie województwa	804	100,0	28 973

Źródło: opracowanie własne na podstawie ewidencji gminnych i rejestru Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego

5.1 Obiekty hotelarskie

Hotele

Rozpatrując szczegółowo strukturę rodzajową bazy noclegowej regionu, okazuje się, iż hotele stanowią prawie 1/5 wszystkich (tj. 18,2%) obiektów wykazanych w oficjalnych rejestrach (3. pozycja w regionie). Koncentrują niespełna 9,9 tys. miejsc noclegowych (1. pozycja w regionie), czyli przeszło 1/3 wszystkich dostępnych miejsc noclegowych w województwie (34,1%). Spośród wszystkich rodzajów obiektów noclegowych odgrywają one podstawowe znaczenie, zarówno w obsłudze ruchu krajowego, jak i międzynarodowego. Cechą tego rodzaju obiektów jest możliwość świadczenia usług przez cały rok. Różnią się jednak standardem wyposażenia oraz rodzajem i jakością świadczonych usług. W ramach posiadanych warunków i możliwości, poza typową usługą zakwaterowania, świadczą również usługi organizacji konferencji, kongresów czy imprez okolicznościowych. Obiekty tego rodzaju prowadzone są zarówno przez podmioty prywatne, jak i należące do znanych sieci hotelowych. Generalnie w zakresie zakwaterowania hotele świadczą usługi o charakterze krótkookresowym, tj. do kilku dni. Podstawowy segment gości stanowią w nich osoby podróżujące w celach krajoznawczych oraz w biznesowo-służbowych, kongresowych. Ten rodzaj ruchu cechuje głównie obiekty zlokalizowane na terenie lub w bliskim sąsiedztwie większych miast regionu. Niewielka część hoteli nastawiona jest natomiast na obsługę ruchu wypoczynkowego. Taka sytuacja dotyczy obiektów położonych w rejonach cechujących

¹⁹ obiekty zakwalifikowane i wykazane w rejestrach gminnych. Mimo, że formalnie tego rodzaju obiekty są obiektami hotelarskimi za których rejestr odpowiedzialny jest Marszałek Województwa

się wysokimi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi, gdzie odwiedzający mają możliwość nie tylko spokojnego odpoczynku na łonie natury, szybszej regeneracji dzięki oferowanym zabiegom SPA & Wellness, ale i aktywnego spędzania wolnego czasu (np. wycieczki piesze, rowerowe, nordicwalking, spływy kajakowe). Specyfiką regionu jest także występowanie hoteli wspomagających obsługę ruchu uzdrowiskowego. Odwiedzający przebywają w nich od kilku do kilkunastu dni, co związane jest z realizacją turnusów rehabilitacyjnych w zakładach uzdrowiskowych prowadzących działalność na terenie miejscowości uzdrowiskowych. Poza miejscami zakwaterowania dysponują one często dobrze rozwiniętym zapleczem przystosowanym do realizacji zabiegów z zakresu Spa & Wellness.

Średnia pojemność hotelu w regionie wynosi 68 miejsc noclegowych. Generalnie dominują obiekty małe (88 ze 146 hoteli posiada pojemność do 50 miejsc noclegowych). Pojemnością powyżej 200 miejsc noclegowych cechuje się natomiast tylko 7 obiektów.

Na ogół hotele zlokalizowane są na terenie lub w bliskim sąsiedztwie największych miast regionu (wzdłuż najważniejszych ciągów komunikacyjnych - autostrady, dróg krajowych, wojewódzkich), ale i na obszarach atrakcyjnych turystycznie, tj. o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych. Przykładem jest tu hotel w standardzie czterogwiazdkowym położony w miejscowości Tleń (gm. Osie), w zasięgu rejonu Borów Tucholskich, czy też hotel w miejscowości ChomiąŜa Szlachecka nad J. Chomiąskim (gm. Gąsawa), w rejonie Pałuk.

W przypadku dwóch największych miast regionu rozmieszczenie bazy hotelowej nawiązuje do ich ważniejszych walorów turystycznych, znajdujących się w zasięgu granic rady okręgu Staromiejskie w Toruniu i granic rady osiedla Bocianowo - Śródmieście - Stare Miasto w Bydgoszczy oraz do głównych arterii komunikacyjnych tychże miast.

Stolice województwa skupiają ponad 41,1% wszystkich hoteli w regionie (Bydgoszcz - 33; Toruń - 27 hoteli). Na ich terenie występują też największe tego rodzaju obiekty, tj. liczące powyżej 200 miejsc noclegowych (w Bydgoszczy 4 spośród 7 obiektów w regionie, w Toruniu zaś 2 obiekty, w tym największy w województwie hotel liczący 298 miejsc noclegowych). DuŜo mniejszą liczbą obiektów charakteryzuje się Włocławek (8), Grudziądz (5) oraz Inowrocław (3). Niemniej na terenie 5 największych miast regionu koncentruje się przeszło połowa (52,0%) bazy w postaci hoteli, dostępnej na terenie województwa.

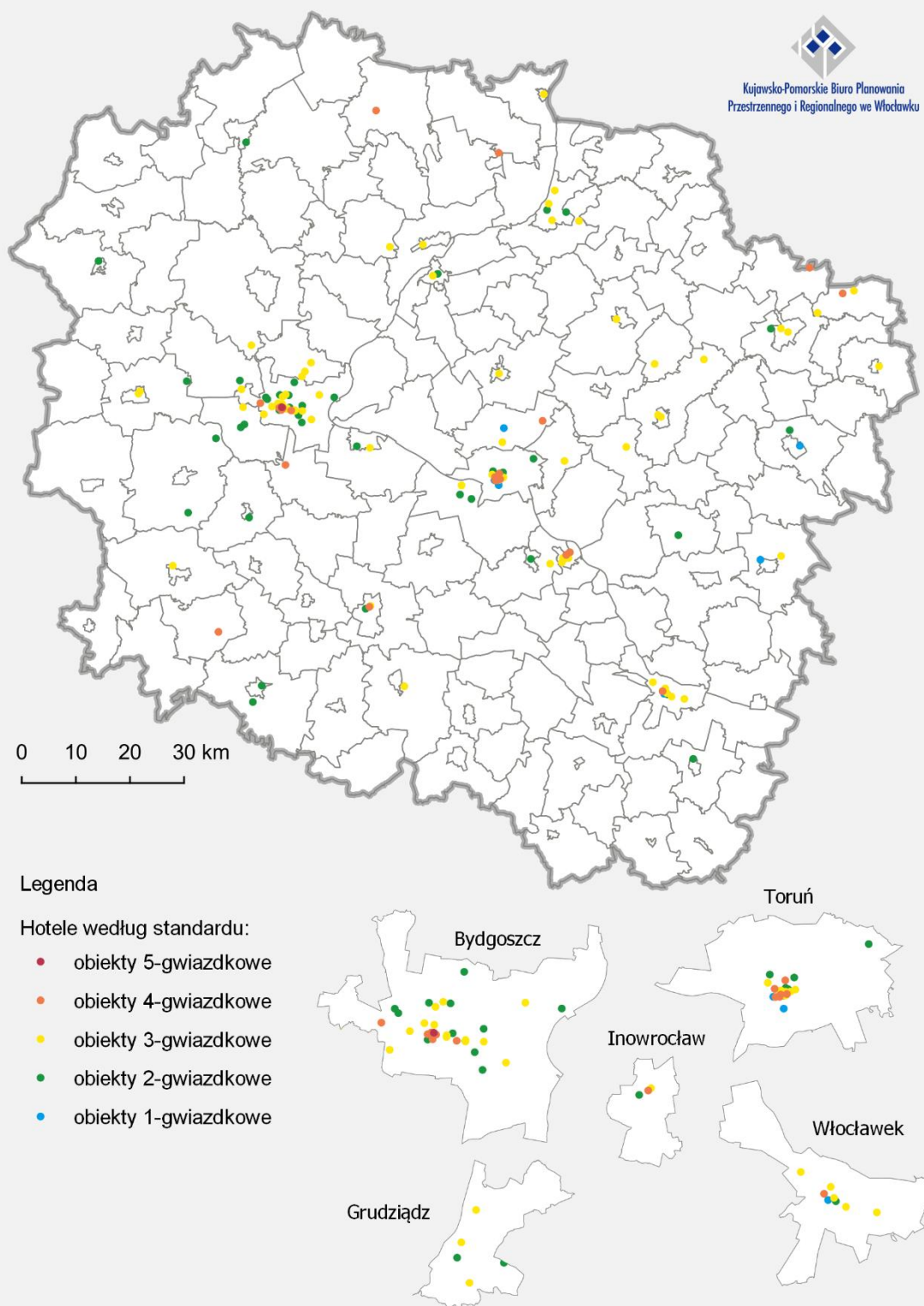
Biorąc pod uwagę standard hoteli w regionie, dominują obiekty klasy średniej (ekonomiczne), reprezentujące standard trzygwiazdkowy (49,0% hoteli wszystkich kategorii dostępnych w regionie). Zapewniają one odwiedzającym największą liczbę miejsc noclegowych wśród obiektów tego rodzaju (łącznie ok. 4,7 tysiąca). Prawie połowa obiektów tego standardu koncentruje się w 5 największych miastach województwa.

Wyższym standardem świadczonych usług cechują się obiekty czterogwiazdkowe. Podobnie jak w przypadku hoteli skategoryzowanych jako trzygwiazdkowe, występują w największych miastach regionu z wyjątkiem miasta Grudziądz (Bydgoszcz - 6, Toruń - 6, Włocławek - 1, Inowrocław - 1; łącznie 14 z 23 obiektów, czyli 60,9% hoteli tej kategorii w regionie), skupiając prawie 3 tys. miejsc noclegowych.

Najmniej liczną grupę stanowią hotele o najwyższej kategoryzacji - pięciogwiazdkowe. Na terenie województwa funkcjonuje tylko 1 obiekt, zlokalizowany w Bydgoszczy i dysponujący zaledwie 33 miejscami noclegowymi.

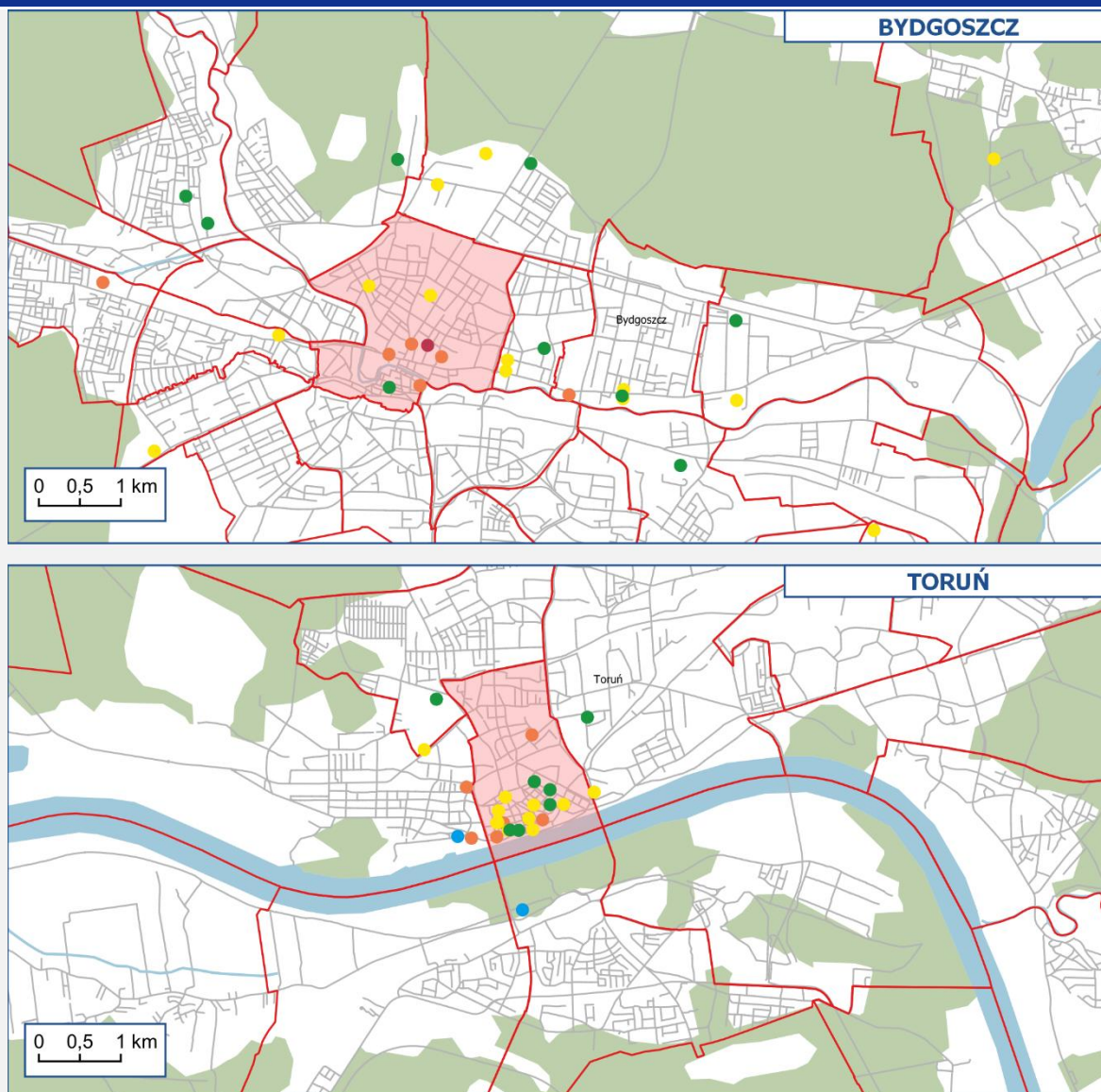
Stosunkowo wysoki udział hoteli z jednej strony potwierdza pewne zainteresowanie i zapotrzebowanie na usługi noclegowe o podwyższonym standardzie, z drugiej zaś jest pochodną rozwoju funkcji biznesowo-kongresowej i krajoznawczej. Dobrze rozwinięta baza noclegowa w postaci hoteli jest o tyle ważna, gdyż ma istotne znaczenie wizerunkowe (na sam sposób postrzegania np. miasta, w którym są zlokalizowane), ale także pozwala generować w większym stopniu ruch związany z organizacją wszelkiego rodzaju imprez o znaczeniu nie tylko krajowym, ale co najważniejsze – międzynarodowym.

Mapa 11. Rozmieszczenie bazy hotelowej w województwie

Źródło: opracowanie własne na podstawie rejestru Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Mapa 12. Rozmieszczenie bazy hotelowej na terenie stolic województwa

Legenda

Hotele według standardu:

- obiekty 5-gwiazdkowe
- obiekty 4-gwiazdkowe
- obiekty 3-gwiazdkowe
- obiekty 2-gwiazdkowe
- obiekty 1-gwiazdkowe

□ granice jednostek pomocniczych w miastach
(w przypadku Torunia - granice rad okręgów,
w przypadku Bydgoszczy - granice rad osiedli)

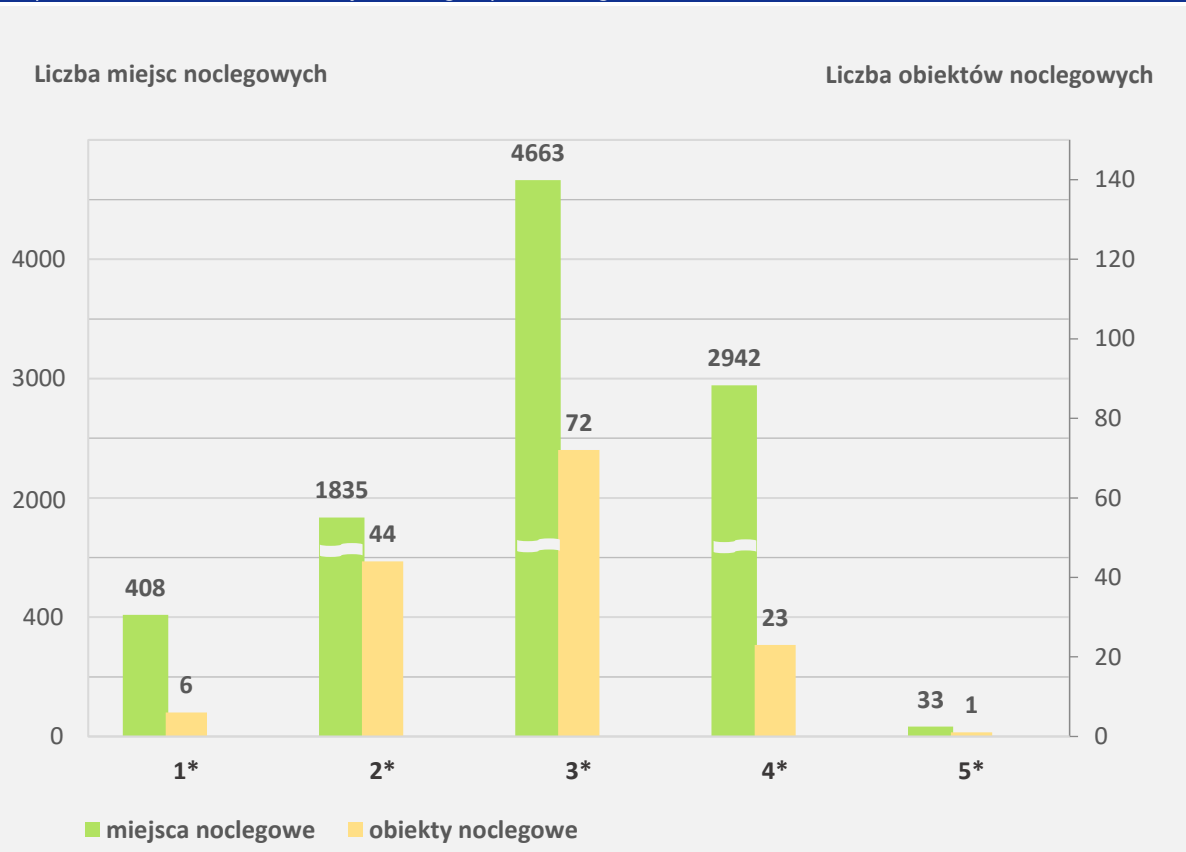
■ centra analizowanych miast:
Toruń - granica rady okręgu - Staromiejskie,
Bydgoszcz - granica rady osiedla
Bocianowo - Śródmieście - Stare Miasto

Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania
Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku

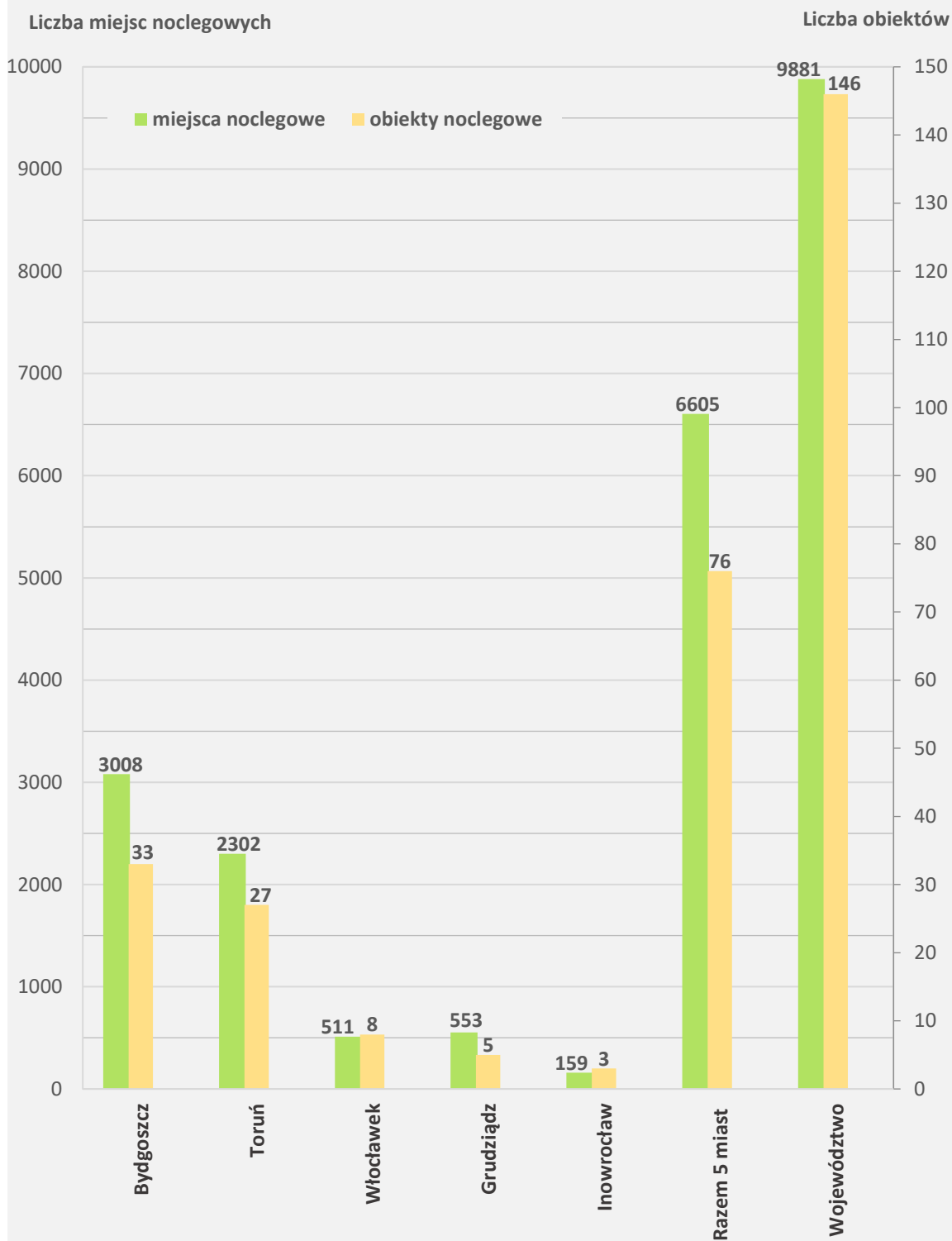
Źródło: opracowanie własne na podstawie rejestru Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Wykres 1. Liczba obiektów i miejsc noclegowych według standardu hoteli

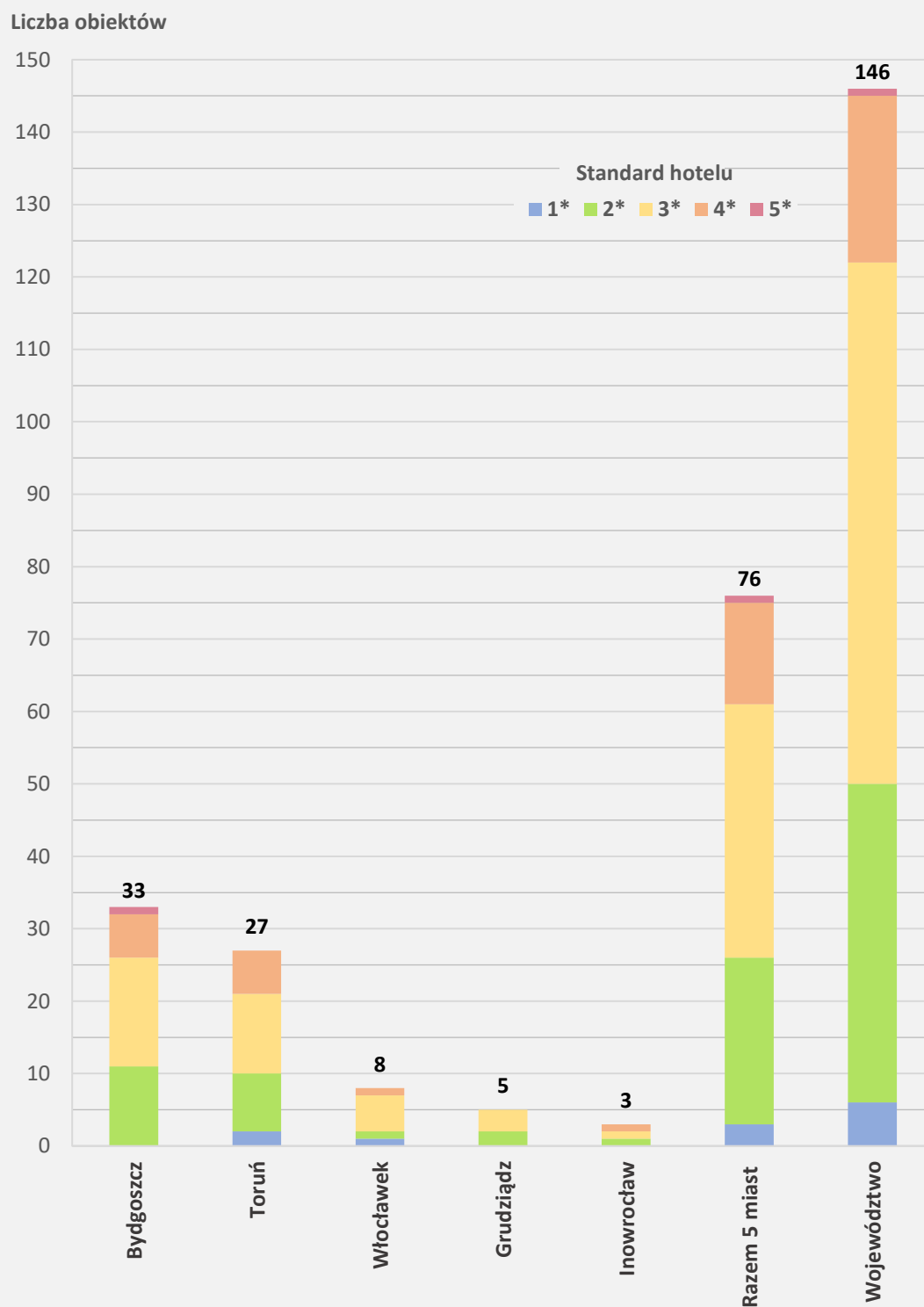
Źródło: opracowanie własne na podstawie rejestru Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Wykres 2. Liczba hoteli i miejsc noclegowych

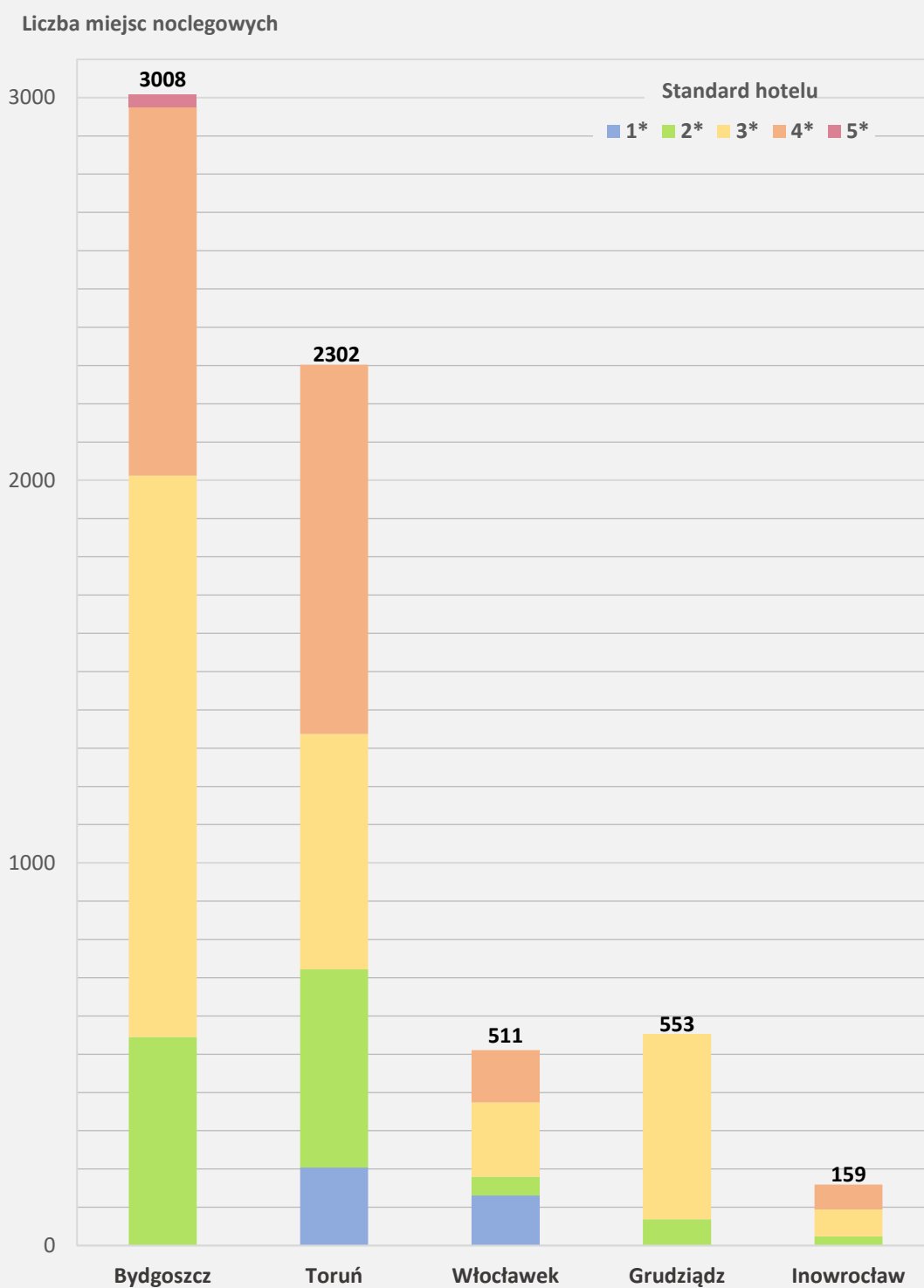
Źródło: opracowanie własne na podstawie rejestru Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Wykres 3. Liczba hoteli według standardu świadczenia usługi

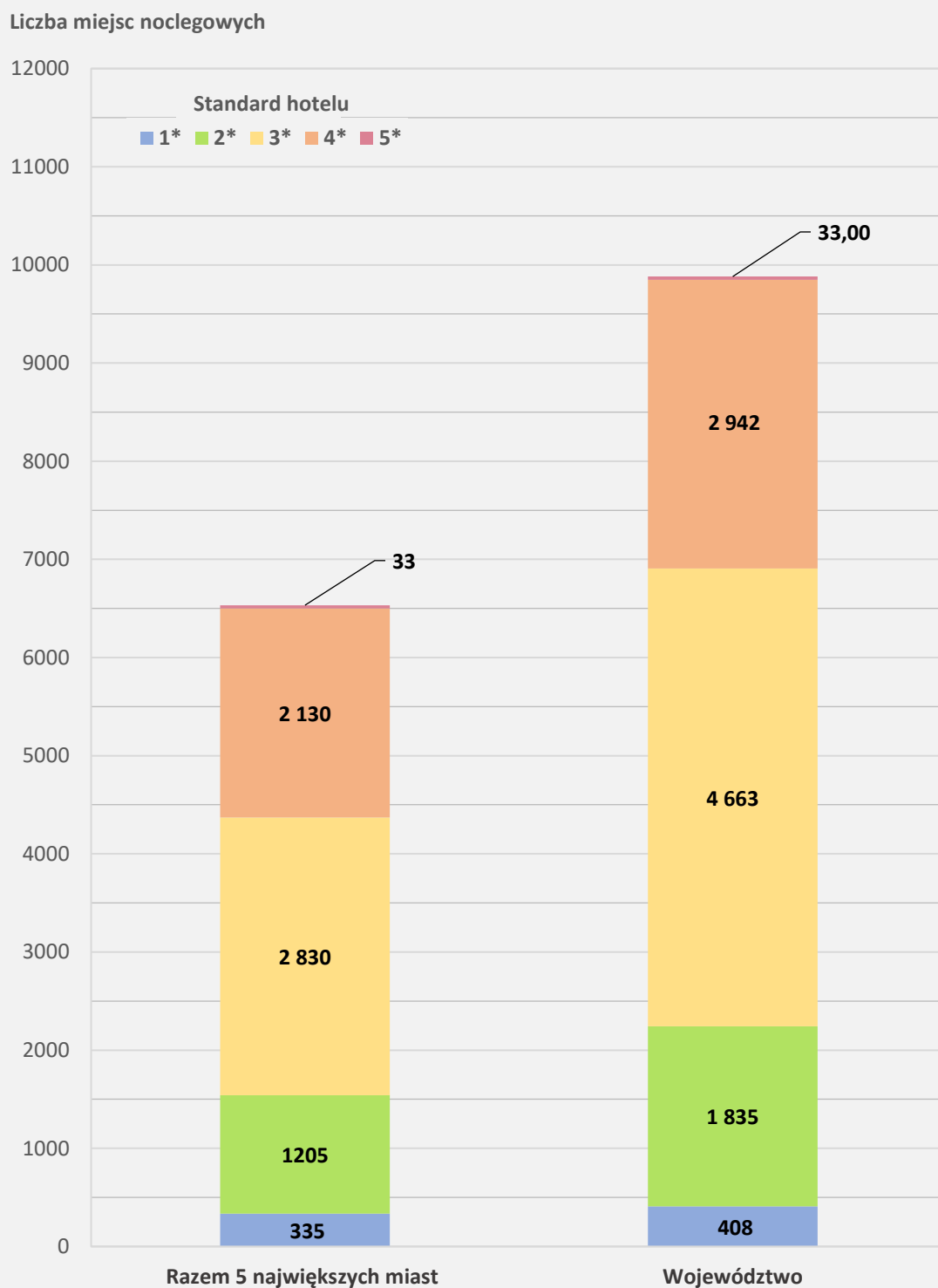
Źródło: opracowanie własne na podstawie rejestru Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Wykres 4. Liczba miejsc noclegowych według standardu obiektu

Źródło: opracowanie własne na podstawie rejestru Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego

Wykres 5. Liczba miejsc noclegowych według standardu obiektu

Źródło: opracowanie własne na podstawie rejestru Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego

5.1.1 Motele

Motele to obiekty całoroczne dedykowane turystom zmotoryzowanym, które poza zapleczem noclegowym i koniecznością zapewnienia turystom usługi gastronomicznej, zobligowane są także do posiadania własnego parkingu. Według rejestru Marszałka Województwa w regionie funkcjonują 4 tego rodzaju obiekty, cechujące się niższym standardem usług (3 z nich zostały skategoryzowane jako obiekty dwugwiazdkowe, 1 jako obiekt trzygwiazdkowy). Położone są one w bliskim sąsiedztwie ważnych tras komunikacyjnych, tj. drogi krajowej nr 5 (3 obiekty) oraz drogi krajowej nr 10 (1 obiekt). Koncentrują łącznie 131 miejsc noclegowych, co stanowi zaledwie 0,5% wszystkich miejsc noclegowych dostępnych w województwie. Średnia pojemność motelu w regionie wynosi 33 miejsca noclegowe.

5.1.2 Pensjonaty

Na terenie województwa zidentyfikowano 8 obiektów w postaci pensjonatów zapewniających turystom zakwaterowanie przez cały rok i świadczących usługę całodziennego wyżywienia. Większość z nich cechuje się średnim standardem świadczonych usług (6 obiektów trzygwiazdkowych), aczkolwiek działalność prowadzą również pojedyncze obiekty o wyższym standardzie (1 obiekt czterogwiazdkowy, 1 obiekt pięciogwiazdkowy). Łącznie dysponują 257 miejscami noclegowymi (0,9% wszystkich miejsc dostępnych w regionie). Średnia pojemność pensjonatu w regionie wynosiła 32 miejsca noclegowe (przy czym 4 obiekty cechowały się liczbą miejsc poniżej 20). Analizując rozmieszczenie tych obiektów, nie stwierdza się jakichkolwiek prawidłowości przestrzennych tego rodzaju bazy noclegowej w regionie.

5.1.3 Kempingi

Mało popularnym w regionie rodzajem obiektów hotelarskich były kempingi, czyli wydzielone w przestrzeni tereny (strzeżone, oświetlone) umożliwiające nocleg w namiotach, czy też mieszkalnych przyczepach samochodowych, wyposażone m.in. w parkingi, urządzenia sanitarne, gastronomiczne i rekreacyjne. Na terenie województwa łącznie zidentyfikowano 3 obiekty tego rodzaju. Dwa z nich charakteryzowały się średnim standardem świadczenia usług (obiekty trzygwiazdkowe w Ciechocinku i w Grudziądzu), a jeden niskim (obiekt jednogwiazdkowy w Toruniu). Łącznie obiekty te skupiały 231 miejsc noclegowych (0,8% wszystkich miejsc w regionie), przy czym największy z nich - w Grudziądzu miał do dyspozycji odwiedzających 131 miejsc (zaznaczyć należy jednak, że obiekt prowadzi działalność jedynie w sezonie), a najmniejszy - w Toruniu 20 miejsc noclegowych.

5.1.4 Pola biwakowe

Pola biwakowe zaliczane są do obiektów hotelarskich²⁰ (niestrzeżonych, umożliwiających nocleg w namiotach, niepodlegających kategoryzacji), prowadzących działalność w cyklu sezonowym. Na podstawie otrzymanych formularzy ankietowych z samorządów gminnych na terenie województwa zidentyfikowano 10 pól biwakowych. Były to obiekty zróżnicowane wielkościami. Liczba dostępnych w nich miejsc noclegowych oscylowała od 20 do 150. Łącznie obiekty te skupiały 580 miejsc noclegowych, co stanowiło 2,0% wszystkich miejsc noclegowych dostępnych w regionie. Część z tych obiektów zlokalizowana jest w obrębie rejonów atrakcyjnych turystycznie.

²⁰ w świetle obowiązującej ustawy o usługach hotelarskich oraz usługach pilotów wycieczek i przewodników turystycznych do obiektów hotelarskich

Mapa 13. Rozmieszczenie obiektów hotelarskich (z wyłączeniem hoteli) na terenie województwa

Legenda

Obiekty hotelarskie (z wyłączeniem hoteli) :

- motele
- pensjonaty
- kempingi
- pola biwakowe

Źródło: opracowanie własne na podstawie ewidencji gminnych i rejestru Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego

5.2 Obiekty świadczące usługi hotelarskie, niebędące hotelarskimi

5.2.1 Kwatery agroturystyczne

Baza noclegowa województwa najliczniej reprezentowana jest przez obiekty zakwaterowania indywidualnego w postaci kwater agroturystycznych (m.in. pokoi, domów mieszkalnych, czy też przystosowanych w gospodarstwach budynków na cele noclegowe należących do rolników). W liczbie 233 obiektów (29,0% wszystkich zidentyfikowanych obiektów w regionie), koncentrują one niespełna 2,8 tys. miejsc noclegowych, co stanowi 9,6% wszystkich dostępnych miejsc w województwie. Pod względem wielkości dominują obiekty małe. Średnio obiekty te liczą 12 miejsc noclegowych. Rozmieszczenie kwater agroturystycznych na obszarach wiejskich w regionie wykazuje dużą zależność rejonów o wysokich i cennych walorach przyrodniczo-krajobrazowych (rejon Borów Tucholskich oraz w mniejszym stopniu Krajny, Pałuk, Pojezierza Brodnickiego) z rozwiniętą infrastrukturą pozwalającą osobom odwiedzającym na swobodną ich eksplorację. Ostatnie lata wskazują na rosnącą popularność ofertą tego rodzaju obiektów nie tylko wśród mieszkańców województwa, ale i turystów z różnych części kraju.

5.2.2 Pokoje i kwatery prywatne

Obok kwater agroturystycznych, wysoką liczebnością w województwie (180 obiektami) cechują się także pokoje i kwatery prywatne, stanowiące dla odwiedzających alternatywę wobec bazy o wyższym standardzie, np. w postaci hoteli. Należy jednak zaznaczyć, iż w rzeczywistości ich liczba jest znacznie wyższa, co potwierdzają przeprowadzone analizy wspomnianych serwisów internetowych, służących rezerwacji zakwaterowania. Obiekty te stanowią umeblowane pomieszczenia w mieszkaniach, domach, jak i w innych budynkach należących do osób fizycznych lub prawnych, wynajmowane na noclegi za opłatą. Ich udział w obiektach noclegowych z terenu całego województwa wynosi 22,4%. Pokoje i kwatery prywatne dysponują łącznie ok. 3,5 tys. miejsc noclegowych (11,8% wszystkich dostępnych miejsc w regionie). W świetle danych uzyskanych na podstawie ewidencji gminnych, najwięcej pokoi gościnnych i kwater prywatnych zostało wskazanych na terenie miast: Toruń (46), Ciechocinek (28), Brodnica (9) oraz Inowrocław (7) oraz na obszarze dwóch gmin wiejskich, tj. Cekcyn (28) i Zbicno (16). W pozostałych analizowanych jednostkach liczba obiektów zawierała się w zakresie od 1 do 5. Liczba dostępnych miejsc w tego rodzaju obiektach była mocno zróżnicowana.

5.2.3 Ośrodki kolonijne i wczasowe

Na uwagę zasługuje także obecność ośrodków kolonijnych i ośrodków wczasowych, które mimo sezonowego charakteru prowadzenia działalności i znacznie niższej liczby obiektów w stosunku do wcześniej omówionych rodzajów obiektów, cechują się dużą liczbą dostępnych dla turystów miejsc noclegowych (łącznie przeszło 3,8 tys., czyli 13,2% wszystkich dostępnych miejsc w regionie). Ich działalność koncentruje się głównie na obsłudze ruchu pobyтового o charakterze sezonowym. Obiekty zlokalizowane są przede wszystkim w rejonie Krajny, Borów Tucholskich, Pojezierze Brodnickiego i Pałuk. Pod względem administracyjnym najwięcej tego rodzaju obiektów występuje w gminie Więcbork (11), Śliwice (5), Osie (4), Gąsawa (3) i Zbicno (3).

5.2.4 Ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe

Obiektami przeznaczonymi do organizacji konferencji, szkoleń, ale i wykorzystywanymi często także na cele wypoczynkowe są ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe. W przeciwieństwie do ośrodków kolonijnych i wczasowych, w większości są to obiekty świadczące usługi przez cały rok. W regionie zidentyfikowano 14 tego rodzaju obiektów, skupiających prawie 1,2 tys. miejsc noclegowych (stanowiących ok.4,0% wszystkich miejsc w regionie). Zlokalizowane one były głównie na obszarach atrakcyjnych przyrodniczo, m.in. w zasięgu gmin powiatu tucholskiego (4 obiekty), żnińskiego (3 obiekty) i inowrocławskiego (2 obiekty).

5.2.5 Pozostałe objekty

Poza wspomnianymi wcześniej rodzajami obiektów na terenie województwa zidentyfikowano 16 hosteli, 8 zakładów uzdrowiskowych, 16 zespołów domków turystycznych, 3 domy wycieczkowe²¹ oraz 123 objekty zaliczone przez osoby wypełniające formularz ankietowy do kategorii „pozostałe nieskasyfikowane”. Objekty te skupiały łącznie ok. 6,7 tys. miejsc, czyli 23,1% wszystkich miejsc dostępnych w regionie. W świetle znaczącej roli regionu w obsłudze ruchu uzdrowiskowego, wątpliwości może budzić stosunkowo niska liczba zakładów uzdrowiskowych wykazywanych przez samorządy gminne, aczkolwiek należy wspomnieć, iż część obiektów powszechnie nazywanych uzdrowiskami zaliczona była przez samorządy do obiektów w kategorii „pokoje gościnne / kwatery prywatne”, a część nie była wykazywana w oficjalnych rejestrach związanych z bazą noclegową z uwagi, iż formalnie uznano je za placówki opieki zdrowotnej.

²¹ objekty zaliczone do domów wycieczkowych w rejestrach gminnych. Mimo, że formalnie tego rodzaju objekty są obiektami hotelarskimi, których rejestr prowadzi Marszałek Województwa

Mapa 14. Rozmieszczenie na terenie województwa obiektów świadczących usługi hotelarskie, niebędących hotelarskimi

Legenda

Obiekty świadczące usługi hotelarskie, niebędące hotelarskimi :

- kwatery agroturystyczne
- ośrodki kolonijne, wczasowe, szkoleniowo-wypoczynkowe
- pokoje gościnne / kwatery prywatne
- pozostałe obiekty
(w tym hostele, zakłady uzdrowiskowe, zespoły domków turystycznych, domy wycieczkowe
i obiekty niesklasyfikowane w badaniu ankietowym)

Źródło: opracowanie własne na podstawie ewidencji gminnych

6 Potencjał miejscowości do obsługi turystów

Baza noclegowa powszechnie uznawana jest za podstawowy wskaźnik zdolności recepcyjnych regionu, czyli możliwości obsługi pewnej skali turystów (z wyjątkiem turystów jednodniowych) w jednym czasie. W celach poglądowych zdecydowano się określić ten potencjał w podziale na miejscowości, przy czym należy podkreślić, iż wykorzystano tu jedynie dane pochodzące z oficjalnych rejestrów (tym samym pominięto obiekty wskazywane na stronach internetowych dla których dane odnośnie liczby dostępnych miejsc noclegowych nie są dostępne).

Zgodnie z danymi pozyskanymi z rejestru prowadzonego przez Marszałka Województwa oraz pochodzących z formularzy ankietowych otrzymanych od samorządów gminnych, w województwie funkcjonowały 804 obiekty noclegowe, spośród których większość, bo aż 673 oferowały turystom miejsca dostępne przez cały rok (83,7%). Osoby odwiedzające region miały do dyspozycji prawie 29,0 tys. miejsc noclegowych, w tym 82,3% całorocznych. Rozpatrując dostępność miejsc na poziomie poszczególnych miejscowości, okazuje się, iż usługa zakwaterowania oferowana była na terenie 375 z 3484 miejscowości w województwie (10,8% wszystkich miejscowości), przy czym dokładna liczba miejsc została określona w 366 przypadkach spośród nich. Przeszło 1/3 miejsc noclegowych znajdowała się na terenie 5 największych miast regionu, które to różniły się ich stanem liczbowym i udziałem w sumie wojewódzkiej. Wśród tych jednostek najwięcej miejsc koncentrowało miasto Toruń (4051 miejsc noclegowych, 1. pozycja w regionie), a dalej Bydgoszcz (3046; 2. pozycja), Inowrocław (1052; 4. pozycja), Grudziądz (955; 5. pozycja) oraz Włocławek (614; 9. pozycja). Z wyjątkiem Inowrocławia, większość miejsc noclegowych w tych miastach stanowiły miejsca oferowane przez hotele (Bydgoszcz - 97,0%²², Grudziądz - 57,9%, Włocławek - 92,2%, Toruń - 57,3% wszystkich dostępnych miejsc na terenie miasta). W Inowrocławiu miejsca w hotelach stanowiły zaledwie 15,2% wszystkich miejsc oferowanych przez obiekty noclegowe na terenie miasta (pozostała część znajdowała się w obiektach zakwalifikowanych do kategorii pokoje gościnne/ kwatery prywatne, do których zaliczony został m.in. obiekt pn. „Solanki” Uzdrowisko o najwyższej liczbie miejsc noclegowych w województwie).

Tab. 6 Zestawienie miejscowości z najwyższą liczbą miejsc noclegowych (powyżej 200 miejsc noclegowych)

L.p.	Nazwa miejscowości	Liczba obiektów	Liczba miejsc noclegowych	Udział % w liczbie miejsc noclegowych w regionie
1	Toruń	90	4051	14,0
2	Bydgoszcz	33	3046	10,5
3	Ciechocinek	48	2593	8,9
4	Inowrocław	10	1052	3,6
5	Grudziądz	9	955	3,3
6	Okoniny Nadjeziorne (gm. Śliwice)	7	886	3,1
7	Przyjezierze (gm. Jeziora Wielkie)	8	765	2,6
8	Więcbork	17	665	2,3
9	Włocławek	10	614	2,1
10	Żnin	4	587	2,0
11	Chomiąża Szlachecka (gm. Gąsawa)	5	535	1,8
12	Bachotek (gm. Zbiczo)	2	427	1,5
13	Brodnica	15	422	1,5
14	Świecie	9	350	1,2
15	Tleń (gm. Osie)	8	327	1,1
16	Łysomice	2	241	0,8
		RAZEM	17516	60,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie ewidencji gminnych i rejestru Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego

²² wysoki udział hoteli wynika z faktu, iż miasto w ewidencji wskazało jedynie 1 obiekt świadczący usługę hotelarską, niebędący hotelarskim, podczas gdy 32 obiekty stanowiły hotele wykazane w rejestrze prowadzonym przez Marszałka Województwa

Poza wspomnianymi 5 miastami, potencjałem do obsługi znacznej liczby turystów cechowało się miasto Ciechocinek, na terenie którego funkcjonujące obiekty miały możliwość zapewnienia (w jednym czasie) noclegu dla 2593 turystów, co pozycjonuje miasto na 3. pozycji w regionie wśród miejscowości z największą liczbą oferowanych miejsc noclegowych. Główną rolę w możliwościach obsługi ruchu turystycznego na terenie Ciechocinka odgrywają prężnie działające zakłady uzdrowiskowe (1534 miejsca noclegowe stanowiące 59,1% wszystkich miejsc na terenie miasta) oraz hotele (1452 miejsca noclegowe, które stanowią 17,4% wszystkich dostępnych miejsc).

Stosunkowo duży potencjał do obsługi przyjeżdżających na teren województwa wykazywało także kilka mniejszych miejscowości, położonych w zasięgu rejonów kojarzonych z obsługą ruchu pobytowego, głównie za sprawą dobrze funkcjonujących na ich terenie ośrodków wypoczynkowych (determinujących nie tylko znaczną liczbę miejsc noclegowych, ale i stanowiących dominujący rodzaj bazy noclegowej w miejscowości). Przykładem są tu miejscowości: Bachotek, ChomiąŜa Szlachecka, Okoniny Nadziejorne, Tleń, Przyjezierze, czy miasto Więcbork, ujęte w zestawieniu tabelarycznym.

Pośród nich trzy miejscowości, tj. Okoniny Nadziejorne, Przyjezierze i Więcbork dysponują zasobem powyżej 600 miejsc noclegowych. Najwyższą liczbą cechują się Okoniny Nadziejorne (886 miejsc noclegowych; 6. pozycja wśród miejscowości z największą liczbą miejsc noclegowych w regionie). Kolejne miejsce zajmuje miejscowość Przyjezierze (765 miejsc noclegowych; 7. pozycja) i miasto Więcbork (665 miejsc noclegowych; 8. pozycja). Należy jednak zaznaczyć, iż znaczna część dostępnych miejsc noclegowych (powyżej 80,0%) na terenie tych miejscowości udostępniania jest sezonowo, co w konsekwencji wpływa na charakter i ostateczną skalę ruchu turystycznego.

W miejscowości Bachotek, Brodnica, ChomiąŜa Szlachecka, Łysomice, Świecie, Tleń, Źnin liczba oferowanych turystom miejsc noclegowych znajdowała się w przedziale od 200 do 600.

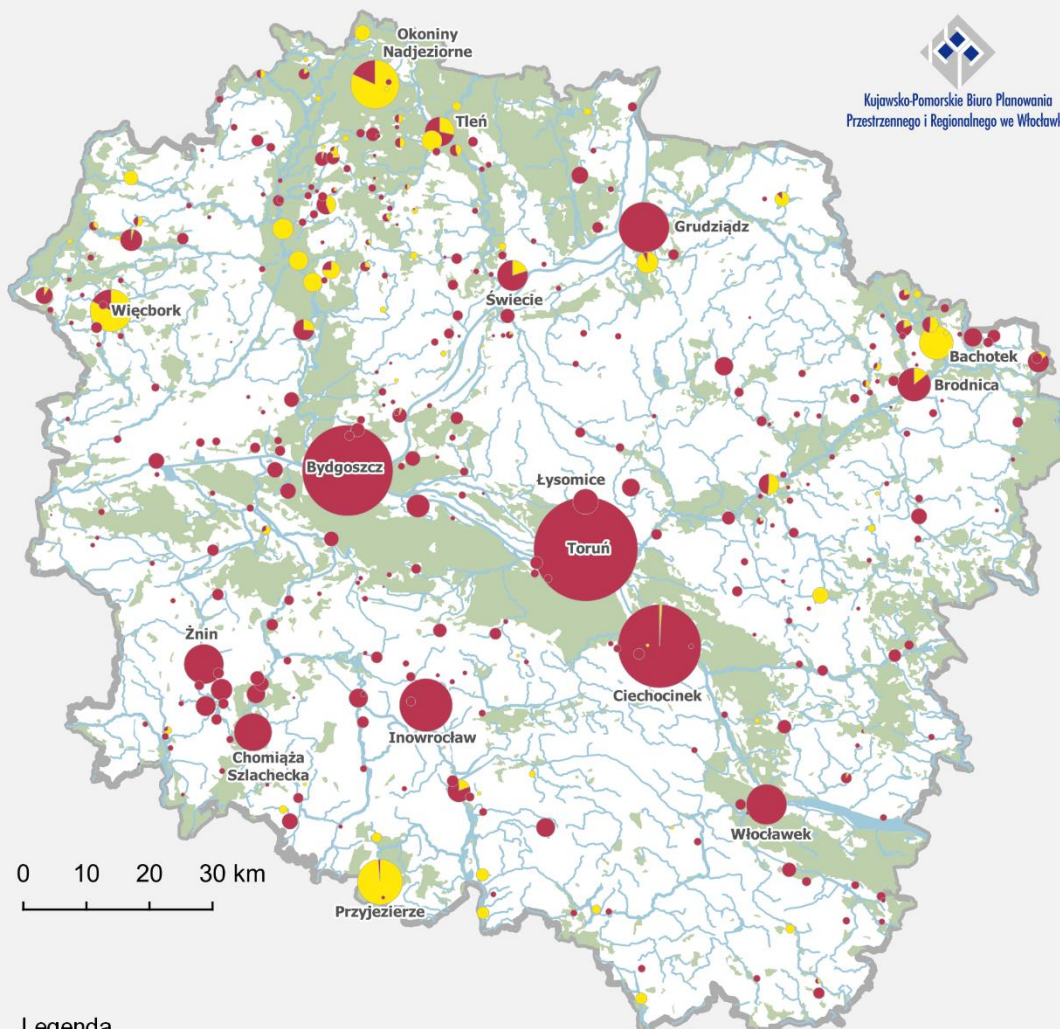
Sumarycznie 16 miejscowości wykazanych w zestawieniu tabelarycznym, cechujących się liczbą oferowanych miejsc noclegowych powyżej 200, skupiało łącznie ponad 17,5 tys. miejsc, co stanowiło aż 60,5% spośród miejsc noclegowych oferowanych w regionie.

W pozostałych przypadkach potencjał miejscowości na terenie województwa do obsługi osób odwiedzających - wyrażony liczbą dostępnych miejsc noclegowych - był niższy i mocno zróżnicowany. Zakres oferowanych miejsc w miejscowościach tych wynosił od 2 do 198 (przy czym w 9 miejscowościach nie został określony z uwagi na brak danych w tym zakresie).

W 85 miejscowościach z obszaru województwa całkowita liczba miejsc noclegowych była bardzo mała, tj. poniżej 10. (łącznie w skali regionu skupiały one 522 miejsca noclegowe, czyli 1,8% miejsc w województwie). Ofertą w przedziale od 10 do 50 miejsc noclegowych cechowało się natomiast 205 miejscowości (4785; 16,5% miejsc w województwie). W przypadku zaś 37 miejscowości, obiekty noclegowe zlokalizowane na ich terenie udostępniały od 51 do 100 miejsc (2747, co stanowiło 9,5% ogólnej liczby miejsc w województwie). Zasobem w przedziale od 101 do 200 miejsc charakteryzowały się 23 miejscowości, w których to koncentrowały się łącznie 3403 miejsca noclegowe (11,7% wszystkich miejsc w regionie).

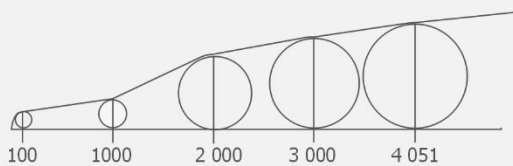
Należy jednak wspomnieć, iż potencjał do obsługi turystów warto rozpatrywać nie tylko przez pryzmat jednej miejscowości, ale poprzez koncentrację kilku miejscowości położonych na pewnym obszarze, w niewielkich względem siebie odległościach, w których, lub w obrębie których znajdują się ważne walory i/lub atrakcje turystyczne generujące ruch turystyczny. Przykładem są tu skupiska miejscowości w obrębie rejonu Borów Tucholskich, Pojezierza Brodnickiego, czy Pałuk (o których mowa była we wcześniejszej części opracowania).

Mapa 15. Rozmieszczenie miejsc noclegowych według miejscowości

Legenda

Liczba dostępnych miejsc noclegowych według miejscowości

Żnin nazwa miejscowości liczącej powyżej 200 miejsc noclegowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie ewidencji gminnych i rejestru Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego

7 Podsumowanie

Określenie rzeczywistej liczby obiektów noclegowych na terenie województwa jest zadaniem niezwykle trudnym i złożonym. Przeprowadzona analiza stanowi ważny krok w badaniach regionalnych, gdyż po raz pierwszy przeprowadzono identyfikację bazy noclegowej na znacznie bardziej szczegółowym poziomie (tj. punktów adresowych) niż w przypadku powszechnie wykorzystywanych w tym celu metod badawczych, opartych na danych Głównego Urzędu Statystycznego i nawiązujących do najniższego poziomu odniesienia w postaci gmin.

Wykorzystanie wielu źródeł danych pozwoliło na dokładniejsze poznanie i scharakteryzowanie potencjału bazy noclegowej regionu i co najważniejsze jej zróżnicowania przestrzennego. W toku prac możliwa była także weryfikacja poszczególnych źródeł danych wraz z oceną ich przydatności pod kątem prowadzenia w przyszłości tego typu prac.

Zastosowana złożona metoda badawcza potwierdziła i pozwoliła określić skalę niedoszacowania danych publikowanych przez Główny Urząd Statystyczny. Rozbieżności te wynikają przede wszystkim z przyjętej i stosowanej przez służby statystyki publicznej metodyki (m.in. kwestia wskazywania stanu dla obiektów liczących 10 lub więcej miejsc noclegowych, czy sposobu pozyskiwania danych metodą imputacji).

W trakcie prowadzenia prac stwierdzono (m.in. poprzez analizę ogólnodostępnych serwisów internetowych służących w większości rezerwacji zakwaterowania) niedopełnienie przez niektórych przedsiębiorców świadczących usługi noclegowe, ustawowego obowiązku zgłoszenia faktu prowadzenia działalności.

Struktura rodzajowa obiektów noclegowych w regionie jest rozbudowana i zróżnicowana, co jest korzystne z punktu widzenia różnych preferencji turystów.

Niestety pozyskane dane nie pozwalają na określenie całkowitej skali pojemności turystycznej obiektów noclegowych zlokalizowanych na terenie województwa. Wynika to głównie z dostępności danych w tym zakresie jedynie dla 47,0% zidentyfikowanych obiektów w regionie. Niemniej region posiada pewien zauważalny potencjał, istotny zarówno dla zaspokajania potrzeb mieszkańców województwa w zakresie wypoczynku i rekreacji, jak też dla realizacji potrzeb mieszkańców innych regionów. Potencjał do obsługi turystów na terenie regionu należy rozpatrywać zarówno przez pryzmat pojedynczych miejscowości (m.in. Bydgoszcz, Grudziądz, Inowrocław, Toruń, Włocławek, Ciechocinek), jak i koncentracji kilku miejscowości położonych względem siebie w stosunkowo bliskiej odległości (np. rejon Borów Tucholskich).

Bardzo ważne jest, aby w sposób cykliczny monitorować stan bazy noclegowej w województwie. Podejmowanie jakichkolwiek działań zmierzających do rozwoju sektora turystycznego (np. zasadności wspierania rozwoju obiektów noclegowych na obszarach wiejskich) poprzedzone powinno być rzetelną analizą uwarunkowań, w tym zwłaszcza obecnego stanu zagospodarowania turystycznego w postaci bazy noclegowej. W świetle informacji udostępnianych przez służby statystyki publicznej ostatnie lata wskazują na istotne zmiany w jej strukturze ilościowej i rodzajowej w związku ze zmieniającymi się preferencjami osób korzystających. Monitorowanie stanu i struktury bazy noclegowej uznaje się za konieczne w kontekście potrzeby określania potencjału turystycznego województwa.

Opracowana przestrzenna baza danych obiektów noclegowych stanowić może punkt wyjścia dla dalszych prac związanych z waloryzacją turystyczną regionu. Posłużyć może zarówno do identyfikacji nowych rejonów turystycznych²³, jak i weryfikacji dotychczas wskazywanych w dokumentach planistycznych.

²³ czyli obszarów o specyficznych cechach, charakteryzujących się m.in. występowaniem wysokich walorów przyrodniczych i/lub kulturowych, stosownym zagospodarowaniem turystycznym, wewnętrznymi powiązaniem komunikacyjnymi, skalą obsługiwanego ruchu turystycznego)